

For advertisement and donations contact
DEVINDER TOOR 416-902-9372
HARBANS SINGH 416-817-7142
 Email: ppapmg@gmail.com
Om Parkash Sharma
647-891-8500
 Email: omjagraon@yahoo.com
Pro-People Arts Project Media Group
“Sarokaran Di Awaz” Newspaper
 29 Mapleview Ave Brampton
 Ontario
 Canada L6R 1M2
 Email: ppapmg@gmail.com
 Website: www.ppapmg.com

Voice of Social Concerns

ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 210836300

ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਆਰਟਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੀਡੀਆ ਗਰੁੱਪ
 ਸਾਲ-4, ਅੰਕ-1, 16 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 15 ਫਰਵਰੀ 2014

Pro-People Arts Project Media Group
SAROKARAN DIAWAZ
 29 MAPLEVIEW AVE
 BRAMPTON ONTARIO
 CANADA L6R 1M2
 E-Mail : ppapmg@gmail.com
 www.ppapmg.com
 ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।



ਮੇਰੀ ਨੀਂਦ ਟੁੱਟੇ ਤਾਂ ਦੱਸਦੇ ਨੇ ਤਾਰੇ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਤੂੰ ਵੀ ਅਜੇ ਜਾਗਦਾ ਹੈਂ

ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਅਚੇਤ ਜਾਂ ਸੁਚੇਤ ਰੂਪ 'ਚ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਚਨਚੇਤ ਵਰਤਾਰਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਸਥਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਵਿਆਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਘੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਨਾਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਸਵਾਲ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰਿਆ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਏ ਇਕ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸੱਤਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਗੱਲ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਨਾਲ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਹੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਥਾਪਤ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਅਨੁਸਾਰ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਲੋਕ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਨਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਸਤਾ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਤ ਹੋਣ ਲਈ ਚਿੰਤਿਤਿਆ ਹੈ। ਜਾਤ, ਧਰਮ, ਇਲਾਕਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਮ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ

ਮੁੱਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ, ਆਪਣੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਲਈ, ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਲਈ ਕੁਝ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹਾਂ। ਇਸ ਸੁਪਨੇਮਈ ਸੋਚ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਆਪ ਨੇ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੈਟ ਪੈਟਰਨ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਸੋਚਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਕੰਨੀਂ ਕਰਤਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇਗਾ ਇਹ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਤੈਅ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਤਾਈਆਂ ਅਤੇ ਕਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅੱਕੇ ਲੋਕ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੋਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੋਂ ਅੱਕਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ ਅੱਕਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਅੱਕਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਤੋਂ ਅੱਕਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੈਕਟਰ ਤੋਂ ਅੱਕਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਅੱਕਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਜਬਰ ਜੁਲਮ ਤੋਂ ਅੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਅੱਕੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਸਮੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਮੀਕਰਨ 'ਚ ਕੀ ਠੀਕ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੀ ਗਲਤ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਅਜੇ ਸੰਬੋਧਤ ਹੋਣਾ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ ਹੈ।

- ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ



ਰਾਜਨੀਤਕ ਖੇਤਰ 'ਚ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨਵੇਂ ਸਵਾਲ



power of capitalism & Its impact on economic inequality



Conversation with History & Future Orientation



ਇਕ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਫਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ



Sherjang Singh Rana
416.910.9000

SUPER VISA INSURANCE

PUNJAB INSURANCE INC.

• Life Insurance • Mortgage Insurance
 • Critical Illness Insurance • Disability Insurance
 • RESP, RRSP

www.punjabinsurance.ca



Ravinder Singh Basra
416.845.6232

Village of India

Restaurant & Sweets

Tel: 905 - 450 - 3333

www.villageofindia.ca

*Open 7 days a week *Pur Veg. Authentic Fine Indian Cuisine

PARTY HALL (up to 100 people)

Party Hall + Catering + Seating

Arrangement + Sound System + Lighting

*DINE IN *TAKE OUT *CATERING *SWEETS & SNACKS

114 Kennedy Road, South, Brampton, ON L6W 3E7

(Between Queen / HWY 7 & Steeles)



JGN KITCHENS



Special 20% off

Bathroom & Kitchen Design.

Traditional, Transitional & Contemporary.
Solid Wood Entry Doors
Wide Variety of Wood, Thermofoil & Laminates.

Tel: 905-828-8009

www.jgnkitchens.com

3600A Laird Road, Unit-2-4

Mississauga, ON, L5L 6A6

Email: info@jgnkitchens.com



Kulwant Singh Pannu

Sales Representative

416.276.1566

k.pannu@hotmail.com



Century 21 Green Realty Inc., Brokerage



Bus: 905.565.9565

Fax: 905.565.9522

24 Hour Pager Service

151 Superior Blvd. Unit 19-21

Mississauga ON L5T 1L2



Buy Green, Build Green...Save Environment!!!

Each office is independently owned and operated.
Trademarks of AIRMILES International Trading B.V.
used under license by Loyalty Management Group
Canada Inc. and Century 21 Canada Ltd.
Partnership

Revolutionary Literary Cultural Chaten Manch



The progressive news paper Saroaran Di Awaz and Revolutionary Literary Cultural Chaten Manch of Ontario have been acquired the opportunity to honor the well-known stage charming Hansa Singh and Tarkhsheel Balwinder singh barnana. At initial stage Nahar aujla and master Harjit singh bedi provided the detail history of Hansa Singh who depleted whole life for community services to provide the progressive approach by his revolutionary Dramas on worldwide. At the end Hansa singh and Balwinder singh Banrana pointed out their beloved opinions.

Tragedy
of
Indian
Politics

AAP Headquarters, Defend Freedom of Expression, Oppose Politics of Hurt Sentiments

Attack on the headquarters of AAP (Aam Aadmi Party) office at Kaushambi, Ghaziabad by vigilantes of the Hindutva Brigade and demands stern action against the culprits. Given the inordinate delay by the police in reaching the place and nabbing the hooligans in the case of an emergent political party and high-profile politicians, one can only imagine the safety and security of common citizen under such dispensation.

It is distressing that each time any individual or group has expressed views on the violation of human rights by Armed Forces protected by the draconian Armed Forces Special Powers Act, frenzied jingoism by the rightwing forces as well as by the print and electronic media turn to the rhetoric of hurt sentiments. It is equally distressing that the Aam Aadmi Party too succumbed to such jingoism, found it necessary to distance itself from Prashant Bhushan and turned the question of human rights violation by the armed forces into a question of national integrity.

Demanding deeper investigation into the real masterminds of this attack New Socialist Initiative also urges every peace and justice loving person to raise its voice over growing attacks on freedom of expression so that voices of majoritarianism, intolerance and bigotry be put on the defensive.

It has been widely reported that on 8th January 2014 the Hindu Raksha Dal attacked and vandalized the Aam Aadmi Party office in Kaushambi (Uttar Pradesh), protesting the

comments made by AAP leader and Supreme Court Senior Advocate Prashant Bhushan on the presence of the Armed Forces in Kashmir. However, this form of hooligan organized violence and vandalism in the name of hurt sentiments is not new to us. Over the years we have been witness to this well established pattern of violence against anyone who has dared to make a statement about the brutality and impunity of the Armed Forces, particularly where the Armed Forces Special Powers Act is implemented as in Kashmir and the Northeast, as well as their presence in other parts like Central India. People have been booked under false cases, beaten and threatened. Whether it was the same Prashant Bhushan who was badly beaten up by a fanatic organization or the Bajrang Dal cadre chasing down and attacking those protesting the unjust hanging of Afzal Guru at Jantar Mantar in broad daylight and under the full protection of the police, or the vandalism at the screening of Sanjay Kak's documentary, Jashn-e-Azadi, in Hyderabad, or the hooliganism of the BJP's student wing ABVP against the rally demanding a repeal of the AFSPA in Delhi University, the message is always loud and clear: dudh mangoge kheer denge, Kashmir mangoge cheer denge. This time too it was said by Hindu Raksha Dal as they staged a protest against "AAP's stand" on Kashmir. The attackers said that Hindus are hurt because of Prashant Bhushan's statement on Kashmir which led them to



stage a protest outside the party office and engage in vandalism.

Aam Aadmi party, ironically, had already rebutted Prashant Bhushan's statement and in response clarified that Kashmir is an integral part of India, that the presence of the Armed Forces was a question of national security, that there was no question of a referendum on this issue and that Prashant Bhushan's statement in no way reflected the position of the party.

As far as the attack by Hindu Raksha dal is concerned, it is very clear that the attack was an attack on all those who stand against the impunity the Armed Forces enjoy under draconian laws like the AFSPA. It was an attack to shut all those voices that stand for de-militarization. We know that such demands have not only been raised by Kashmiris but by various movements in the Northeast and in Central India. We consider these voices of resistance and dissent a fundamental core of any democracy.

The attack by Hindu Raksha Dal is an attack on the basic idea and values of any democratic society. It is not surprising that while both Congress and BJP formally condemned the attack they are not against the views that Hindu Raksha Dal has aired. We are disappointed that AAP too has not shown the courage to stand apart on this matter. Arvind Kejriwal was quick to

clarify that AAP considered Kashmir an integral part of India. Why is it that every time a statement is made on the large-scale brutalities meted out to the people of Kashmir by the Armed Forces, the debate is hijacked as one of national integrity? If Kashmir is an integral part of India, does that make it OK to go on inflicting violence on the local people, its own citizens with complete impunity? Thousands of people have been murdered, raped and thousand more imprisoned and the rest live in constant state of fear and unfreedom. A response to this issue by evoking the jingoism of national integrity is to consciously shy away from the real question at hand – the trigger- happy Armed Forces in Kashmir that have consistently stripped the people of Kashmir of their fundamental right to a life of dignity and freedom.

It was just a couple of years ago when thousands were found in many mass graves across Kashmir, thanks to the intervention of the Jammu-Kashmir Human Rights Commission. Did they themselves decide to die together or was it the ISI that came inside, killed people and put them together in those graves? The truth is known to the people in those regions where armed forces are 'safeguarding' the nation. Each time someone has tried to raise

the issue, they have been met with organized violence and the politics of vandalism of the Hindu Right.

We are in agreement with all those opposing the view that such matters may be resolved by way of a referendum but for the opposite reasons. The issue of Armed Forces cannot be made subject to the referendum. A referendum cannot be conducted on something that is a natural right. Human Rights are not a matter of referendum. It is not a choice. The Constitution does not allow or require this right to be decided by referendum. The right to live with dignity and freedom must be considered as natural right of human beings which even the Constitution must protect. A Constitution or a referendum hence, cannot decide to evoke something that curtails the life world of human freedom.

We believe that AFSPA and such other draconian laws should be immediately repealed and the guilty be punished. Such laws cannot be subjected to the will of the majority, be it in Kashmir, the northeast or in the rest of India. We believe that human rights cannot be violated in the name of national integrity. And, we condemn all violence perpetrated in the name of hurt sentiments. The essence of democracy is not just the will of majority but also the right to dissent against this will.



ਰਾਜਨੀਤਕ ਖੇਤਰ 'ਚ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨਵੇਂ ਸਵਾਲ

ਪ੍ਰੋ. ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਕਿਸ਼ਾਵਲ

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚਾਲੇ ਤਿੰਨ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ 'ਆਪ' ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਆਪ' ਦੇ ਮੁਖੀ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਰਹੀ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲੀਸ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਪਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੋ ਸਕੇ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲੀਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਆਲ ਚੁੱਕੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਓਸੇ ਵੇਲੇ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਸੋਮਨਾਥ ਭਾਰਤੀ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਯੂਪੀਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲੀਸ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਇਸ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਧਰਨਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਦਰੁੱਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਧਰਨੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 'ਚ ਹੈ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾਉਣਗੇ। ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਆਮ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ

ਹੱਕ ਵਿਚ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮੂਡ ਵਿਚ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਕੇਜਰੀਵਾਲ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਰਾਜਕਤਾ ਫੈਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਣ ਦੇ ਲਈ ਅਰਾਜਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣਗੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਲੋਕ ਵੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਤੁਰ ਪਏ ਹਨ। ਅੱਗੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹਨ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਇਹ ਲੱਛਣ ਤਬਦੀਲੀ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜੋ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਖੇਮੇ ਵਿਚ ਤਰਬੱਲੀ ਮਚਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਿਲਹਾਲ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਪੁਲੀਸ 'ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਬਾਅ ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਧਰਨਾ ਉੱਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਵੀ ਠੀਕ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਦਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਡਰ ਹੈ, ਧਰਨੇ ਨੂੰ ਅਣਉੱਚਿਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਂਝ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਧਰਨੇ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਵਿਚਲਾ ਰਸਤਾ ਕੱਢਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਔਰਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਉਪ-ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹਨ ਕਿ ਜਦ ਪੁਲੀਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਰਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਹਦੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੌਣ ਹਨ ਕੇਜਰੀਵਾਲ : ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੀ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜੇਤੂ ਹੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੀਲਾ ਦੀਕਸ਼ਤ ਵਿਰੁੱਧ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ



ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਗੇ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਾਹਿਰ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲਾਂ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ 'ਤੇ ਉਤਾਰੂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਉਹ ਸ਼ੀਲਾ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕੈਰੀਅਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਤਾਰੂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੁੰਦਾ, 'ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਕੈਰੀਅਰ ਬਣਾਉਣ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਘੁਮੰਡ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖਤਮ ਕਰਾਂਗਾ।

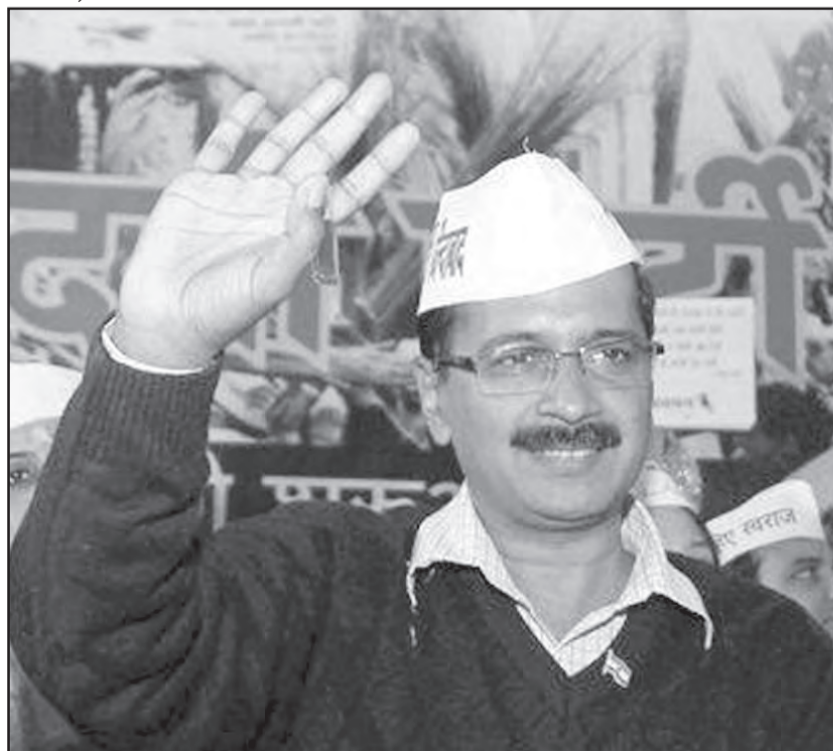
ਆਖਿਰ ਜਿੱਤ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਹੋਈ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੀਲਾ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹਾਰ ਗਈ। ਇਸ ਜਿੱਤ ਨੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਇਕ ਵਜੋਂ ਸਿਰਜ ਦਿੱਤਾ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਬਲਾਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਣ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਲਈ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਆਉਣਾ ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਇਨਕਲਾਬ ਹੈ। ਇਹ ਢੰਗ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤਾਂ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵੇ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜਾ ਜੋ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੱਲ ਹੀ ਨਾ ਕਰੇ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦ ਤੇ ਲੋਕਹਿੱਤ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰੀ ਜਾਣ ਤੇ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ ਘੜ ਲੈਣ, ਪਰ ਉਹ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਦਰਸ਼ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਲ ਵੱਧਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਨਾਇਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਸੰਭਵ

ਨੂੰ ਅਜਮਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੱਦ ਹੈ। ਇਸੇ ਜਿੱਦ ਨੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਅੰਨਾ ਹਜ਼ਾਰੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਇਨਕਲਾਬ ਵੱਲ ਤੋਰਿਆ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਹੌਸਲੇ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪਾਰਟੀ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ-ਸਮਰਥਕਾਂ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਵੀ ਚਿੱਤਵ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਦੀ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਹੈ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਆਈਆਈਟੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੇ ਆਈਆਰਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣਾ। ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਠੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਨੌਕਰੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਖ਼ੂਬ ਪੈਸੇ ਛਾਪ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਆਇਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਿਜਨੈਸ, ਜੋ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੀਡਰਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਸਵੀਕਾਰ ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਬਣਾਇਆ। ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਿਜਲੀ, ਸਾਫ਼ ਸਫਾਈ, ਰਾਸ਼ਨ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ

ਆਪਣੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਾਮਕ ਸੰਸਥਾ ਰਾਹੀਂ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਕੰਮ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਹਿੱਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਚਲਾਉਣ ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸਮਝਣ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦਾ ਇਹੀ ਸੁਪਨਾ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਹੈ।

ਪੁਲਸ ਨੇ 'ਆਪ' ਸਮਰਥਕਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਲਾਠੀਚਾਰਜ : ਪੁਲਸ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਧਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਬੈਰੀਕੇਡ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਇਕੱਠੇ 'ਆਪ' ਸਮਰਥਕ ਰੇਲ ਭਵਨ ਕੋਲ ਧਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਬੈਰੀਕੇਡ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 200-300 ਸਮਰਥਕ ਧਰਨੇ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਪਥਰਾਅ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ 'ਆਪ' ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਚਲਣ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਹੈ।



ਸੱਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ

ਸੱਤਾ ਦੇ ਗਰਜੇੜ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੁਝ ਮੁੱਦੇ



ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ

ਖਬਰਾਂ ਦੀ ਘੜਮੱਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਹਫਤੇ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਖਬਰ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਗੱਚਰੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਡਾਕਟਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਬਾਰੇ ਲਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਦਾਲ ਪੀਣੀ ਪਈ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਗਰਦਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇਸ ਵਾਰੀ ਜਦੋਂ ਬੋਲ ਪਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਫੜੇ ਗਏ ਸਾਬਕਾ ਪਹਿਲਵਾਨ ਜਗਦੀਸ਼ ਭੋਲੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭੋਲੇ ਨੇ ਡਰੱਗ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਤਾਈਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਿੱਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਸ ਕੋਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟਿਕਟ ਉੱਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲਾ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਤਰ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਹੜੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਝੰਡਾ ਉਠਾਉਣਗੇ!

ਡਾਕਟਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਨੇੜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਦੀ ਪੰਜ ਕੁ ਮਿੰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਦੀ ਮਿਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਉਂਜ ਉਸ ਬੰਦੇ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਵੀਹ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਹ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚਿੱਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਸਨਸਨੀ ਫੈਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਿਆ, ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਸਹਾਇਕ ਗੁਰਮੀਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਲੈ ਕੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਕੰਮ ਠੀਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਰ ਦੇਵੋ, ਵਰਨਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਆਇਆ-ਗਿਆ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਕਈ ਸਾਲ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਆਖਰ ਉਦੋਂ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੱਛਮੀ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਵਜੋਂ

ਉਸ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ ਬੋਰਡ ਓਥੇ ਜਾ ਲਟਕੇ ਸਨ।

ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਾਲਾ ਕੇਸ ਏਸੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਥਈ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਂਵਾਂ ਤੋਂ ਸੱਦੇ ਗਏ ਲਿਖ ਕੇ ਰਸੀਦਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਦੋਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੁੱਥਈ ਬੈਠੇ ਕਲਾਕਾਰ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਗਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ ਸਨ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਕੇਸ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਥ ਡਿਊਟੀ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਤੇ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਚਰਚਾ ਵੀ ਚੱਲ ਪਈ ਕਿ ਕਾਰਿੰਦੇ’ ਕਾਬੂ ਆਏ ਹਨ, ਅਸਲੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਜੇ ਬਾਹਰ ਹੀ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਾ ਕਿ ਅਸਲੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਕਿਹੜੇ ਸਨ? ਹੁਣ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਖੁਲਾਸਾ ਜੇ ਸਹੀ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬਹੁਤਾ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਖੰਡਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਪੁੱਛਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਭੇਦ-ਭਰੀ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਵੱਟੀ ਰੱਖੀ ਸੀ?

ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਕੱਲੇ ਮੰਤਰੀ ਮਜੀਠੀਏ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਇਕੱਲੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ, ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਅਜੇ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਫਸਰ ਰਾਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਰਾਜ-ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਬਣੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਦੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਭੁਗਤਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਬਾਹ ਨਹੀਂ ਫੜਦਾ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਬਠਿੰਡੇ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਹੈ। ਓਥੇ ਮੰਡੀ ਖੁਰਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੂੜੇ ਦਾ ਡੰਪ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਸੰਬੰਧਤ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੀ ਫਾਈਲ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਸ ਪਿੰਡ ਜਾ ਵੜੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੂੜਾ ਡੰਪ ਲਈ ਚੁਣੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ-ਮੰਗੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਖਰੀਦ ਲਈ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ, ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਰਜਿਸਟਰੀ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਸਾਲ-ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪਈ ਫਾਈਲ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਆਣ ਵੜੇ ਕਿ ਏਥੇ ਕੂੜਾ ਡੰਪ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਤੇ ਉਹੋ ਜ਼ਮੀਨ

ਅਕੁਆਇਰ ਕਰ ਕੇ ਤਸੀਲਦਾਰ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਏਨੀ ਲਗਵਾ ਲਈ ਕਿ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ। ਫਿਰ ਉਸ ਕੀਤੇ ਨਾਲ ਵੀ ਤਸੱਲੀ ਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣੀ-ਚੌਗੁਣੀ ਕਰ ਕੇ ਵਾਹਵਾ ਚੋਖੀ ਰਕਮ ਬਣਾ ਲਈ। ਅੰਤਲਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਡੇਢ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਾਢੇ ਕੁ ਸੱਤ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੇ ਏਡਾ ਵੱਡਾ ਘਪਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਹੜਾ ਲੁਕਾਉਣਾ ਅੱਖਾ ਸੀ ਤੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਜੇ ਇਹ ਕੇਸ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕੰਮ, ਅਤੇ ਸਿਰੇ ਦਾ ਗਲਤ ਕੰਮ, ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫਸਣ ਜਾਂ ਨਾ ਫਸਣ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਅਫਸਰ ਜ਼ਰੂਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਦਾਲ ਪੀਣਗੇ, ਜਿਹੜੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਰਾਜ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਆਈ ਏ ਐੱਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਰਾਜ-ਕਰਤਿਆਂ ਦਾ ਚਹੇਤਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਐੱਨ ਆਰ ਆਈ ਸਭਾ ਅੰਦਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਮੁੱਢ ਵੀ ਉਸੇ ਦੇ ਵਕਤ ਬੱਝਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਉਦੋਂ ਝੜਪ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਦਾ ਰਿਹਾ ਉਹ ਅਫਸਰ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵੇਲੇ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਫਸ ਗਿਆ ਕਿ ਵੀਹ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨੇਮ-ਕਾਨੂੰਨ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਮਗਰੋਂ ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਆਗੂ ਆਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਭੁਗਤਣਗੇ, ਭੁਗਤਣਾ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪਵੇਗਾ। ਕੇਸ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਿੰਦ ਮਸੂਦ ਦਾ, ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਜਥੇਦਾਰ ਤੌਤਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚਾਂ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਵੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਫਰਮਾ-ਬਰਦਾਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ।

ਫਰਮਾ-ਬਰਦਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲੇ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਅੱਤਵਾਦ-ਪੀੜਤ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਨੌਕਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਸ ਮਾਰੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਵੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਸ ਦੇ

ਮਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਾਮੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਅਫਸਰੀ ਦਿਵਾ ਲਈ। ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਆਪ ਮੰਤਰੀ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਆਸਰੇ ਦਿਨ ਕੱਟਣ ਵਾਲਾ ਦੁਖਿਆਰਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਿਆ, ਇਹ ਗੱਲ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਣੀ ਸੀ, ਪਰ ਅਫਸਰ ਉਦੋਂ ਵੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਧ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਫਾਈਲ ਪੰਜਵੇਂ ਗੇਅਰ ਵਿੱਚ ਦੌੜਦੀ ਗਈ। ਅਸਲੀ ਹੱਕਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਰੁਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਇਸ ਜਾਅਲੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨੂੰ ਫਰਮਾ-ਬਰਦਾਰ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਅਫਸਰੀ ਦੇ ਛੱਡੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਕੇਸ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮਾਮਲੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੂਚੀ ਛਾਪਣ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਮਹਾਂ-ਗ੍ਰੰਥ’ ਛਾਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਂਡ ਜੁੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਫਸਰ ਕਿਸੇ ਫਾਈਲ ਉੱਤੇ ਦਸਖਤ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਹੋਠਾਂ ਵਾਲੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਾਨੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਕਿ ਆਹ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਕੰਮ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਵੇਖ ਲਓ। ਹੇਠਲੇ ਅਫਸਰ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰੀ ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜੁਰਅੱਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਇਸ ਫਾਈਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਆਟੋਗ੍ਰਾਫ ਵੀ ਦੇ ਛੱਡੋ, ਕਦੀ ਕੰਮ ਆ ਜਾਣਗੇ, ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਜਵਾਬ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਦਾਂ ਮੈਂਨੂੰ ਜ਼ਬਾਨੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕਹਿ

ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸੁਨੇਹਾ’ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਬਿਨਾਂ ਲਿਖੇ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਹੇ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਸੁਨੇਹੇ ਵਿਚਲੀ ਤੰਦ ਟੁਣਕੀ ਸੁਣ ਕੇ ਭੰਬੀਰੀ ਵਾਂਗ ਭੌਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ, ਹਰ ਥਾਂ ਇਹ ਨਵਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਹਾਰ ਇੱਕ ਰਿਵਾਇਤ ਜਿਹੀ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗੱਲ ਫਿਰ ਓਥੇ ਆਣ ਕੇ ਰੁਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਏਦਾਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਹੁਣ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਜੇ ਕਹਿਣ ਦੇ ਵਕਤ ਅੱਗੋਂ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਆਪਣਾ ਅਕਸ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਵੀ ਕਰ ਲਈ ਤਾਂ ਹੁਣ ਚੁੱਪ ਤੌੜਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਸਜ਼ਾ ਉਸ ਇਕੱਲੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਭੁਗਤੀ, ਉਸ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਹੰਢਾਉਣੀ ਪਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਚੁੱਪ ਤੌੜਨ ਦਾ ਲਾਭ ਤਦੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਹਸ਼ਰ ਤੋਂ ਅਫਸਰੀ ਕਰਸੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਬਾਕੀ ਲੋਕ ਕੋਈ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਸਕਣ। ਹਾਲੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਬਾਕੀ ਲੋਕ ਅਫਸਰ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਲੈਣਗੇ।

DYNAMIC TROPHIES & AWARDS

Where We Make Your Winners Shine!

We specialize in:

- ◆ Corporate awards
- ◆ Plaques
- ◆ Trophies
- ◆ Medals
- ◆ Crystal awards
- ◆ Glass awards
- ◆ Recognition products
- ◆ Executive gifts
- ◆ Promotional items



call: Raguhbir Singh or Komal
905.454.2636

224 Rutherford Road South, Suite 1
Brampton, ON L6W 3J6
dynamic trophies@hotmail.com
www.dynamic trophies.ca

Davos
Billionaires

power of capitalism & Its impact on economic inequality

Paul Farrell

You guys already own half the planet. Keep up the good work, getting richer, by the end of this century your family could be one of the world's 11 trillionaires predicted in the new Credit Suisse Global Wealth Report. Capitalism is the ticket to owning everything.

Cruising at 51,000 feet, Mach 0.85 in your \$40 million Gulfstream jet, you know the world belongs to you. A few days at the World Economic Forum in historic Davos, Europe's highest city, high in the Swiss Alps, and your world seemed even bigger. Roots in the Higher Middle Ages. Fabulous ski resort.

Davos is mostly about business contacts, meeting other powerful capitalists, great PR and i-photo ops walking among world leaders, in seminars, at meals, over drinks, just mingling with the 2,500 participants — all the captains of industry, central bankers, heads of state, thought leaders and celebrity economists, maybe even listening to actor Matt Damon talking about his Water.org or attending a mindful meditation session with Goldie Hawn.

But bottom line: for 1,500 business and financial types at Davos, many whose firms are permanent members, just one new contact can justify the quarter million often spent belonging to the exclusive Davos Forum. Yes, up at their

altitude, the world really does look different.

Billionaires aren't 'Curious Capitalists,' they just want to make more money

The truth is, for 43 years Davos has been a private club for capitalists that has had more to do with increasing economic inequality than any other global organization. Here's how a real "Curious Capitalist," as Time's editor, Rana Foroohar, sees it from ground level mingling with world leaders, gathering quotes, interviewing and blogging, to get answers to "The 5 Most Important Questions for the Davos Elite":

Is U.S. economic recovery for real?

Will China's economy blow up?

Is technology a friend or an enemy?

Who wins, millennials vs. baby boomers?

What will the political impact of inequality be?

Actually, only one of these five questions has the potential of triggering catastrophic long-term consequences: Economic inequality. The other four, while significant, are all what mathematicians call dependent functions of the inequality equation that's impacting technology, generational conflicts and the economies of China and



America.

In fact, a cultural revolution is creating a new global collective conscience between capitalism and inequality, the Haves and the Have-nots. A powerful virus is spreading, rising from the grass roots of billions in the repressed poor and the middle class, forcing moral leaders to step forward and openly challenge the destructive forces of capitalism. You can now even see them jumping on this new bandwagon.

New inequality bandwagon is a backlash against capitalism

We know Pope Francis has already made global inequality and the end of free-market, trickle-down capitalism the rock upon which

his papacy stands as the leader of the 1.2 billion Catholics worldwide. He has stated unequivocally that "inequality is the root of social ills" and will only be resolved by "rejecting the absolute autonomy of markets and financial speculation."

He warned that "no solution will be found for the world's problems or, for that matter, to any problems" until capitalism is rejected.

Worse, violence, war and revolution follow as capitalism has increased inequality repressing many, says Al Jazeera News. Quoting from an Oxram global report: "Disparities in wealth and income result from 'political capture,' in which the wealthy use their economic power to make sure the rules bend to favor the rich, often to the detriment of everyone else. The consequences include the erosion of democratic governance, the pulling apart of social cohesion, and the vanishing of equal opportunities for all."

Inequality is also emerging as a political force in America, echoing the growing power of a new collective conscience against capitalism. In his "State of the Union" address next week, President Obama has already committed to "make inequality the defining issue of 2014."

Warning: Repressive capitalism is fueling rage, triggering violence

Yes, with leaders, the public and media jumping on a new inequality bandwagon, Time magazine's "Curious Capitalist" analyzed the World Economic Forum's report, "Global Risks 2014: "The annual WEF global-risk report, which surveys academics and other experts in 70 countries, lists the growing wealth divide as the biggest geopolitical risk today. Elections are coming up this year in many countries with growing inequality, like India. Will populist leaders emerge, and can they carry out the structural reforms necessary to bolster growth and shrink the gap?" warned the "Curious Capitalist."

Then, the big question: "When does the discontent of the global millennial cohort, nearly half of whom are underemployed or unemployed, finally bubble up into rage with serious social ramifications? Closer to home, how will inequality affect the debate over things like raising the minimum wage and finishing the reregulation of the financial sector?"

As inequality continues to grow, it will trigger more and more rage, war and violence until, as Pope Francis says, capitalism is rejected, because until then "no solution will be found for the world's problems or, for that matter, to any problems."

Davos billionaires in the clouds, narcissists not 'Curious Capitalists'



Yes, inequality is the world's No. 1 unresolved issue. When we last covered it in 2011, our headline read: "Super Rich at Davos: 40 years disaster: Income gap peaking." The impact of inequality was obvious to us back then. But not to WEF. In their Global Crises 2011, "Storms and Cyclones" was the No. 1 risk, then Floods, Corruption, Loss of Biodiversity and lastly Climate Change. Since 2012, "Income Disparity," the inequality gap, has been the No. 1 problem. And getting worse.

The Davos Forums were founded in 1971. An earlier feel-good mantra: "Committed to improving the state of the world." This year's mantra: "Reshaping of the World: Consequences for Society, Politics and Business." The WEF is a neutral zone, observing "profound political, economic, social and, above

all, technological forces are transforming our lives, communities and institutions." Yes, typical Swiss neutrality in the midst of war, and profiting from it.

Paradoxically, global inequality has gotten worse in the years since WEF was founded. Why? Because it exists as a club for capitalists. A few years ago we warned that WEF is "failing. In 40 years the Haves got richer. Have-nots got shafted. Something's terribly wrong. When it comes to global economics, Davos really is a disaster. Their economics a disaster. Capitalism a disaster. The Davos' world view is a disaster."

That was 2011: And unfortunately, "the Super Rich cannot see this reality as they metaphorically cruise along at 50,000 feet or hobnob with world leaders and celebs searching for another deal.

They can't even see the risks at Davos.

Yes, Davos does have a thick-slick report about global risks, even warns readers that it only takes three happening simultaneously to trigger a global shutdown." Interesting. But contacts are all that count.

Capitalism's collective brain won't change without a revolution

Today's billionaires, tomorrow's trillionaires, all live in a culture that breeds blindness, a culture with a collective brain brilliantly explained by a 30-year-old former Wall Street hedge fund trader in his recent New York Times piece. His last bonus was only \$3.6 million and he "was angry because it wasn't big enough." He was in it to become a billionaire.

His description of Wall Street's addictive brain is classic. Tells you why capitalism can't stop, will

eventually self-destruct and take the world with it: "Not only was I not helping to fix any problems in the world, but I was profiting from them. During the market crash in 2008, I'd made a ton of money by shorting the derivatives of risky companies. As the world crumbled, I profited. I'd seen the crash coming, but instead of trying to help the people it would hurt the most, people who didn't have a million dollars in the bank, I'd made money off it."

"In the end, it was actually my absurdly wealthy bosses who helped me see the limitations of unlimited wealth. I was in a meeting with one of them, and a few other traders, and they were talking about the new hedge-fund regulations. Most everyone on Wall Street thought they were a bad idea. 'But isn't it better for the system as a whole?' I asked. The room went quiet, and my

boss shot me a withering look. I remember his saying, 'I don't have the brain capacity to think about the system as a whole. All I'm concerned with is how this affects our company.' Myopic, greedy narcissists.

As long as this addictive mind-set controls the collective brain of global capitalism, the war between capitalism and inequality will get more and more intense, exploding into violence and revolutions against the Super Rich. They are not, and may never be "Curious Capitalists."

They stay isolated in Davos bars, or cruise at 50,000 feet in their Gulfstream G650, a perk of their cultural ideologies earned from their ventures taking advantage of the world's 3.5 billion poorer citizens, addicted to the perks and power of capitalism, remaining oblivious of the political impact of economic inequality, until it's too late.

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਤਰਾਸਦੀ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦਾ ਰੋਲ

ਰਾਜਿੰਦਰ

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਲਈ ਪੈਸਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੈਸੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨ ਇਸ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਫੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ, ਮੋਹ-ਪਿਆਰ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ਼ ਪੈਸਾ, ਸ਼ੋਹਰਤ ਕਮਾ ਸਕੇ ਤੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਸਕੇ।

ਜੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਇਸ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਗੁਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸੁੱਖ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਨੇੜਤਾ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰੇੜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਘਰ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਉਹ ਅਟੱਟ ਅੰਗ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਕਦੇ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਮੋਹ-ਪਿਆਰ, ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਨਿੱਘ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਇਨਸਾਨ ਇੰਨੀ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੁਆਬ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭੱਜ-ਦੌੜ, ਲਾਲਚ, ਠੱਗੀ, ਫਰੋਬ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹਰੇਕ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕੇ ਪਰ ਇਨਸਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਖ਼ਬਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ

ਮੌਜੂਦਾ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਸ਼ੇਖੋਰੀ, ਵਧਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖ਼ਲਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਨਿਰਬਾਹ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਟਿਕਣ ਲਈ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਜੁਟਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਪਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਬੜੀ ਇੱਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਹੀ ਗਈ ਗੱਲ ਦਾ ਹਰ ਕੋਈ ਪੂਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਮੰਨਦਾ ਸੀ। ਘਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਿੱਖਦੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਬੋਝ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਦਾਦੇ-ਦਾਦੀ ਕੋਲੋਂ ਕਹਾਣੀਆਂ/ਬਾਤਾਂ ਸੁਣਦੇ ਸਨ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦਾਦੇ-ਦਾਦੀ ਕੋਲੋਂ ਪੌਤੇ-ਪੌਤੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੀਵੀ, ਕੰਪਿਊਟਰ, ਵੀਡੀਓ ਗੇਮ ਆਦਿ ਸਾਧਨਾਂ ਨੇ ਖੋਹ ਲਏ ਹਨ। ਆਧੁਨਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਭਾਰ ਵੀ ਇੰਨਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਕਿਤਾਬੀ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗੇ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੰਨਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਬਚਦਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਦਾਦੇ-ਦਾਦੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾ ਸਕਣ। ਜੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬਚਦਾ ਵੀ



ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਮਾਂ ਬੱਚੇ ਟੀਵੀ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ ਗੇਮ ਖੇਡਣ 'ਚ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬਾਕੀ ਕਸਰ ਇਹ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇੰਨਾ ਕੁ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠ ਕੇ ਭੋਜਨ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੀ ਸਾਂਝ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲੋਂ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਹੁਣ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਲਗਪਗ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਹਿਰੇ

ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕਹਿਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਪਾ ਰਹੇ, ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਾਹੌਲੇ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਲਈ ਤੇਜ਼ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਡਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਦੋਸਤ-ਮਿੱਤਰ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਆਦਿ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਨਿੱਘ ਮਾਣ ਸਕੀਏ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ-

ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਅਸੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਚਾਲ ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇੰਨਾ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਣ ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਤੋਂ ਇੰਨੇ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਈਏ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਾਂਝ, ਸੁੱਖ ਮਾਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਗੁਆ ਬੈਠੀਏ।

ਸਮੇਂ ਦਾ ਹਾਣੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਹਾਣੀ ਬਣਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਾਣੀ ਗੁਆ ਦੇਈਏ, ਇਹ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣਾ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ

ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਚ ਗੈਰ ਮਾਨਵੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਦਾ ਮਸਲਾ

ਤਜਿੰਦਰ

ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਆਰਥਿਕ-ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਹਨਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਟਿਕੇ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਵੇਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਮੌਜੂਦਾ ਆਰਥਿਕ-ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵੱਧ-ਫੁੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇੱਕ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪ੍ਰੈਲ 2011 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ ਵਰਕਰਜ਼ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਪੈਨ ਇੰਡੀਆ ਸਰਵੇਖਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੇਸ਼ਵਾਦਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 50% ਵਧੀ ਹੈ। ਸਾਲ 1997 ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੇਸ਼ਵਾਦਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 20 ਲੱਖ ਸੀ ਜੋ ਸਾਲ 2003-04 ਦੌਰਾਨ ਵਧ ਕੇ 30 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੀ ਉੱਪਰ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਾਧਾ 10% ਸਲਾਨਾ ਦਰ ਨਾਲ ਜ਼ਾਰੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵੇਸ਼ਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ 35% ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੇਸ਼ਵਾਦਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 12 ਤੋਂ 15 ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੈ।

ਕੌਮੀ ਏਡਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੰਬਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੈਕਸ ਸੱਨਅਤ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਹੀ 2 ਲੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੇਸ਼ਵਾਦਾਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ 70% ਏਡਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੰਬਈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੈਕਸ ਸੱਨਅਤ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਲਕੱਤਾ ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਵਿੱਚ ਦੂਸਰੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ।

ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਦੇ ਧੰਦੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 90% ਔਰਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਇਸ ਧੰਦੇ ਲਈ ਲਿਆਂਦੀਆਂ

ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। 2 ਲੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੇਪਾਲੀ ਲੜਕੀਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਵਿੱਚ ਫਸੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਭਗ 25% ਨਾ-ਬਾਲਗ ਲੜਕੀਆਂ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਕੜੇ ਮਿਲਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਲ ਗਰਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਪਰਫਾਇਲ ਐਸਕਾਉਟ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਜ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਵੀ ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਵਿੱਚ ਫਸੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਲੜਕੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵੀ ਮਰਦ ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਵੱਲ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਮਰਦ ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਕੜੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਧਾ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 3000 ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 65% ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ 26% ਮੱਧ-ਵਰਗ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ। ਗਰੀਬੀ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਦੇ ਧੰਦੇ ਵਿੱਚ ਧੱਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ ਲਈ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ 3000 ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 1488 ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਸਰੇ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ 1158 ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਸਿੱਧੀਆਂ ਇਸ ਦੇਹ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ।

ਦੂਸਰੇ ਧੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੇਹ ਵਪਾਰ ਦੇ ਧੰਦੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਦੂਸਰੇ ਧੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਆਮਦਨੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਔਸਤ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ 500-1000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪੇਟ ਭਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਵੇ ਦੁਆਰਾ



ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪੱਖ ਵੀ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧੰਦੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸ਼ਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਨੌਕਰੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉੱਚ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ ਆਦਿ। ਕੰਮ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸ਼ਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਅਸਲੀਲ ਵਿਵਹਾਰ ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਔਰਤ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਆਈ.ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਦੇ ਧੰਦੇ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ 15-18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ

ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 19-25 ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇਸ ਧੰਦੇ ਲਈ ਸਿਖਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਮਰ ਦੇ ਵਧਣ ਨਾਲ ਹੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਘਟਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖ਼ਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਹ ਧੰਦਾ ਔਰਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਿਚੋੜ ਲੈਣ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸੱਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਕੁਝ ਤਾਂ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਮਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਇਹ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਢਾਂਚਾ ਜਿੱਥੇ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਿਲਾਸਤਾ ਦੇ ਮਹਿਲ ਖੜੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਆਮ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਵਰਗੇ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਧੰਦੇ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ

ਢਾਂਚੇ ਕੋਲ ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਨਾ ਤੇ ਕੋਈ ਹੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਪਰ ਜਦ ਅਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਜਰਬੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵੇਸ਼ਵਾਗਮਨੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੂਸ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਢਾਂਚਾ ਉਸਾਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਪੈਦਾਵਾਰ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਢਾਂਚਾ ਜਿੱਥੇ ਔਰਤ ਮੰਡੀ ਦੀ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਮਰਦ ਦੇ ਸਾਥੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਵੇਗੀ।

SIKH LEHAR CENTER
 Mission: To organize and provide religious, social and educational programs for the awareness and enhancement of society as a whole based on the universal message of Guru Granth Sahib
 79 Bramsteele Rd. Tel: (905) 451-3335
 Brampton, ON L6W 3K6 Fax: (905) 451-2335
 www.sikhlehar.com info@sikhlehar.com

**Certified General Accountant
 Tax & Accounting**
 Attends all Audits and Prepares Appeals
Sukhdev Singh, CGA
 Tel: 905.793.0909
 Fax: 905.450.2165 #10-2084 Steels Ave. E.,
 sukhdevss@excite.com Brampton, ON L6T 5A6

ਪੰਜਾਬ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਆਮਦ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਪੰਜਾਬ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿਣ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬੈਂਕਟ ਹਾਲ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਅਭਵਾਈਜਰਜ਼ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਪਹੁੰਚੇ। ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਰਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ ਅਤੇ ਸ਼ੇਰ, ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਭਵਾਈਜਰਜ਼ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਉਂਦੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਤਾਦਾਤ ਵਿਚ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵੀ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲਹਿਰਾਂ ਤੋਂ 'ਸਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿਧਵਾਂ', ਵਤਨੋ ਦੂਰ ਤੋਂ 'ਸੁਖੀਨਿਜਰ', ਪਰਵਾਸੀ ਤੋਂ 'ਰਜਿੰਦਰ ਸੈਣੀ', ਏਕਮ ਤੋਂ 'ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ' ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆ ਆਖਿਆ।



AVTAR SINGH KAMBOJ
 Real Estate Representative
Dir: 416-319-9830
 Email: akamboj@trebnet.com



Residential, Commercial & Investment

SUTTON-ROYAL REALTY BROKERAGE
INDEPENDENTLY OWNED AND OPERATED
 45 Woodbine Downs Blvd., #3
 Toronto, Ontario M9W 6N5
 Bus: 416-748-7900 Fax: 416-674-1682



STARLANE PAINTING

Residential • Commercial • Industrial

- Hotel • Motel • Exterior
- Interior • Spray Painting
- Office Painting • Drywall Fixing

ਘਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਵੇ ਦੁਕਾਨ ਅਸੀਂ ਵਧਾਈਏ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਨ

7 Days A Week Call For FREE Estimate
 ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਧੀਆਂ ਪੇਟਿੰਗ ਲਈ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਹਰਜੀਤ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ

416.230.4000 • 647.409.1092
www.STARLANEPAINTING.com



ਹਰਜੀਤ ਧਨੌਆ

GALAXY
 Frightline inc.

Hiring Drivers/Owners/Operators

We Offer:

- * Competitive Salary
- * Fuel Cards
- * Late Model Equipment
- * NewPay Package
- * On Site Maintenance Facility
- * Extra Drops and Pickups Paid
- * Guaranteed Miles Per Month
- * Guaranteed Home Time

We Require:

- * 2 Years Experience
- * Clean Current Abstract
- * Ability to Cross Border
- * Positive, Professional Attitude

For:

- * GTA
- * ON-QC
- * ON-MB-AB-BC
- * USA

TEL: 1-877-251-5299
FAX: 416-644-8882
EMAIL: dispatch@galaxyfreightline.com

*** 1580 Britannia Road East * Mississauga * ON * L4W 1J2**

www.galaxyfreightline.com

ਚਿੜੀਆਂ ਸੀ ਕੁਝ ਬੈਠੀਆਂ...



ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ

ਚਿੜੀਆਂ ਸੀ ਕੁਝ ਬੈਠੀਆਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਤਾਰ 'ਤੇ
ਚੁੰਝ-ਚਰਚਾ ਸੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਬਦਲ ਰਹੇ ਸੰਸਾਰ 'ਤੇ

ਇਕ ਉਡਾਰੀ ਬਾਅਦ ਜਦ ਚਿੜੀਆਂ ਮੁੜ ਕੇ ਪਰਤੀਆਂ
ਗਾਇਬ ਕਿਧਰੇ ਹੋ ਗਈ, ਬੈਠੀਆਂ ਸੀ ਜਿਸ ਤਾਰ 'ਤੇ

ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਧਰਤ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਵਾਸਤੇ
ਕੱਲ ਉਹ ਆਏ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ, ਯੂੜ ਉਡਾਉਂਦੀ ਕਾਰ 'ਤੇ

ਰੁੱਖ ਖੜੋਤੇ ਦੇਖਦੇ, ਫੁੱਲ ਖਿੜ ਖਿੜ ਕੇ ਹੱਸਦੇ
ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੌਕਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਰਫਤਾਰ 'ਤੇ

ਬੰਦੇ ਕਿੱਧਰ ਜਾ ਰਹੇ? ਫੁੱਲ ਪੁੱਛਦੇ, ਰੁੱਖ ਆਖਦੇ
ਖੁਸ਼ ਹੋਵਣ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਹਾਰ 'ਤੇ

ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਜਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਚੀਰ ਲਿਤਾੜ ਕੇ
ਏਹੀ ਭੂਤ ਸਵਾਰ ਸੀ, ਹਰ ਇਕ ਕਾਰ ਸਵਾਰ 'ਤੇ

ਸੁੱਕੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਂਗਰਾਂ ਕਿਧਰ ਉਡਦੇ ਜਾ ਰਹੇ
ਕੈਸਾ ਝੱਖੜ ਝੁਲਿਆ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰ 'ਤੇ

SHARDA WELLNESS CENTER HOMOEOPATH SHARDA

President, Homeopathic Medical Council of Canada
Panel of Doctors, Indian Consulate

(416) 727 9199

Email: ranvirsharda@gmail.com

7071 Airport Road, Suite 200

(NORTH EAST CORNER OF AIRPORT & DERRY ROAD

(GREEN PLAZA), MALTON, MISSISSAUGA ON L4T 4J3

UPPAL TRAVEL



A Name
You Can
Trust.

Complete Worldwide Travel, Visa,
Passport & Citizen Photo Services

Tel: 905-676-8200

Email: uppaltravel@hotmail.com

2857 Derry Rd. E. Mississauga, ON L4T 1A6
Fax: 905-672-784



Avtar Uppal
PRESIDENT



UNDER NEW
MANAGEMENT

LUCKNOW PALACE

CAPACITY OF
150-750 PEOPLE

Indian, Pakistani, Gujarati,
Sri Lankan & Continental Food



Ph: 905-672-5825 Cell: 416-816-3515



BOOK YOUR EVENT NOW

WEDDINGS, RECEPTIONS, ANNIVERSARIES, BIRTHDAY PARTIES
FUND RAISERS, RELIGIOUS CELEBRATIONS & CORPORATE FUNCTIONS

LUCKNOW PALACE

2360 LUCKNOW DRIVE MISSISSAUGA ON. L5S 1H3



CHERA IMMIGRATION CONSULTANCY SERVICES

22
Years
of Service

Specializing in:

- Appeals
- Admissibility Hearings
- H&C Cases
- Super Visa / Affidavits/
Declarations
- PRRA Appeals
- Skilled Workers
- Sponsorships
- Citizenship Matters
- Refugee Claims
- Work/Study Permits

Sardara Singh Chera
B.A., M.A.

Former Member (Commissioner) Of The
Immigration And Refugee Board Of Canada
Commissioner Of Oath
Regulated Canadian Immigration Consultant

Tel: 905-461-9885

sschera@rogers.com



WE PROVIDE ALL IMMIGRATION AND CITIZENSHIP SERVICES.

2355 Derry Rd. E. Unit # 35 Skyport Corporate Centre Mississauga, ON. L5S 1V6



Brampton Crematorium & Visitation Centre

30 Bramwin Court, Brampton, ON, L6T 5A9

- * ਸਾਰੀ ਰਸਮ ਇੱਕੋ ਛੱਤ ਹੇਠ ਹੋਵੇਗੀ
- * ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰ
ਫਿਊਨਰਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ
- * 27 ਹਜ਼ਾਰ ਸੁਕੇਅਰ ਛੱਤ
- * 5 ਵਿਜੀਟੇਸ਼ਨ ਹਾਲ
- * ਵੈਬਕੈਮ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ



24/7
Service
Available

Inderjit S. Bal
416-666-7655

Tel: 905-458-2222



Ideal Acupuncture

CLINIC

Vijay K. Sharma
MD (ACU) OAACTM, WNMF

200 County Court Blvd
Unit A1
Brampton, ON L6W 4K7

Tel: 905.454.1277



avenue
OPTICAL



www.avenueoptical.ca

Vijay K. Sharma
Licensed Optician &
Contact Lens Fitter

200 County Court Blvd
Unit A1
Brampton, ON L6W 4K7

905.454.1277

info@avenueoptical.ca

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ,
ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ
ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਟਕਨੀਕ ਜਿਸ ਵਿਚ
Graphics Designing, Website Designing,
Website Re-Designing, Newspaper Designing,
Newspaper Daily Updation

BALJINDER ARTS

Baljinder Singh
Mob. 092167-29598

akashdeep.1046@gmail.com

Century 21 Buy Green, Build Green
...Save Environment

Century 21 Green Realty Inc., Brokerage

Each Office is independently owned and operated

Sohan Mann

Sales Representative

Dir. 416 - 564 - 1699

Off. 905 - 565 - 9565

Fax: 905 - 565 - 9522

Email: sohanmann@hotmail.com

151 Super Blvd. Unit 19-21, Mississauga, ON, L5T 2L1



Rush Lube Inc.

Complete Truck Repairs & Truck
Wash with Drive Thru Truck Services

Jaskaranjit Singh (Jas)



TEL: 905 - 453 - 6344

FAX: 905 - 456 - 2065

EMAIL: rushlube@hotmail.com

32 Rutherford Road South
Brampton, ON, L6W 3J1

GILL

Truck & Trailer Repair
and Mobile Service

OPEN 7 DAYS
A WEEK

Cell: 416.312.4707

Tel: 905.458.3455

Fax: 905.458.3456

04 Blair Dr.
Brampton, ON
L6P 2X5

gilltruckandtrailer@yahoo.com

Inderjit Gill
Heavy Duty Truck & Trailer
Mechanic

Metro Immigration

(Division of Metro Legal & Immigration Inc.)

WE GET THINGS
DONE

- *Family Sponsorship *Spousal *Super Visa
- *Visitor Visa *Skilled Workers *Investors *PNP
- *Nannies *Business Applicants *Student Visa
- *Work Permits(LMO) *Appeals

Head Office: 2355 Derry Rd. E *#12Miss. *ON *L5S 1V6

*905-673-1200 *1-800-694-1373 India Office: 98148 66633

*Brampton: 905 794 6003 * Toronto: 416 840 7554

*info@metroimmigration.com

*www.metroimmigration.com *www.metroimmigration.org



Suresh Gupta
Certified Immigration
Practitioner(RCIC)

ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ!... ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ!!... ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ!!!

FOR BEST RATES IN AUTO & HOME INSURANCE

CALL NOW: **PUNJAB INSURANCE**



SEEMA ARSHI



www.punjabinsurance.ca



HARPREET KAUR

ਕਾਰਾਂ, ਟਰੱਕਾਂ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਦੇ ਵਧੀਆ ਰੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣੇ ਕਾਲ ਕਰੋ

We Deal With More Than 15 Insurance Companies

CAR, HOME & COMMERCIAL INSURANCE PROVIDED BY :

BETHEL INSURANCE BROKERS INC.



SHERJANG SINGH RANA



RAVINDER SINGH BASRA



SANDEEP AHUJA

SPECIAL SUPER VISA INSURANCE RATES

PLAN LIMIT	AGE	RATE
\$100,000 (\$0 deductible)	41-54	\$1416.20
	55-59	\$1525.70
	60-64	\$1770.25
	65-69	\$2299.50
	70-74	\$2916.35
	75-79	\$3332.45
	80-84	\$3832.50

416-884-9696, 1-888-970-7070

Head Office: 7003 Steeles Ave W., Unit 10, Toronto, M9W 0A2.

Branch Office: Hwy50 & Hwy 7: 7771 Hwy7, Vaughan, ON, L4L 1A7



‘ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼’ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਰੋਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਹੀ ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ। ਪੁਸਤਕ ਮੇਲਾ ਮਾਨਸਾ ਵਿਖੇ ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੂੰ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂਬਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਇਹ ਦਰਸਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੰਪਾਦਕ ਮੰਡਲ (ਆਨਰੇਰੀ)

ਮਾ. ਭਜਨ ਗਿੱਲ ਕੈਲਗਰੀ, ਅਲਬਰਟਾ
403-455-4220
ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ
416-817-7142
ਦਵਿੰਦਰ ਤੂਰ
416-902-9372
ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ
ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਮਾਸਟਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਵਿੰਨੀਪੈਗ ਮਾਨੀਟੋਬਾ
204-981-3375
ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਗੁਫਿਕਸ ਡਿਜ਼ਾਇਨਰ
ਬੀ. ਸਿੰਘ
akashdeep.1064@gmail.com

Velocity Collision

Complete truck - auto body repair & electrical centre

Tel: 905.673.7878

7120 Tranmere Drive Fax: 905.673.7876

Mississauga, ON L5S 1L9 Cell: 416.817.5760

Commitment to Excellent Services



Your Financial Expert

Super Visa Insurance

Disability Insurance | Life Insurance |

Critical Illness Insurance | Mortgage Insurance |

Segregated Funds | RRSP & TFSA | RESP |



Harbans Singh

416-817-7142

Email: dharbans@hotmail.com

www.numberoneinsurance.ca

**Barbarism
on the
Horizon**

Conversation with History & Future Orientation

**An Interview With
Marxian Scholar
István Mészáros
by Eleonora de
Lucena**

Mr. István Mészáros, you are coming to visit Brazil to talk about György Lukács. As a profound expert of the work of the philosopher, how do you evaluate the importance of his ideas today?

György Lukács was my great teacher and friend for twenty-two years, until he died in 1971. He started publishing as a politically conscious literary critic almost seventy years earlier, moving toward the discussion of fundamental philosophical issues as time

went by. Three of his major works in that field -- History and Class Consciousness (1923), The Young Hegel (1948), and The Destruction of Reason (1954) -- will always stand the test of time. His historical and aesthetic studies on great German, French, English, Russian, and Hungarian literary figures continue to be most influential in many university departments. Moreover, he is also the author of a monumental aesthetic synthesis which, I am sure, will see the light one day also in Brazil. More fortunately, his equally monumental volumes on the problems of the ontology of social being are being

published right now in this country by Boitempo Editorial. They address some vital issues of philosophy which also have far-reaching implications for our everyday life and ongoing struggles. What is less well known about Lukács's life is that he was directly involved at high levels of political organization between 1919 and 1929. He was Minister of Culture and Education in the short-lived revolutionary government of 1919 in Hungary, which emerged from the great crisis of the First World War. In the Party he belonged to the "Landler Faction" -- indeed he was its second in command. This faction -- named after Jenő Landler, who was a leading trade unionist before becoming a high-ranking party figure -- tried to pursue a broader strategic line, with much greater involvement of the popular masses. Lukács was defeated in direct politics in 1929. However, way back in 1919, in one of his articles (you can find it quoted in my book on Lukács now published by Boitempo), he warned that the communist movement could face a great danger when "the proletariat turns its dictatorship against itself." He proved to be tragically prophetic in this warning. In any case, in all of his public roles, political as much as theoretical, one can find his great moral stature always in evidence. Nowadays we read so much about corruption in politics. One can also see Lukács's importance as a positive example, showing that morality and politics not



only ought to (as Kant advocated it) but also can go together.

Mr. Lukács and you have both lived lives that unite theory and practice. What is the difference between being a Marxist militant in the 20th century and today?

The painfully obvious big difference today is that the major parties of the Third International, which had a significant organizational force and even electoral influence once upon a time, like the Italian and French Communist Parties, imploded not only in the East but also in the West. Only very small communist parties remained faithful to their erstwhile principles in the West. This implosion happened a long time after Lukács's death. Naturally, as a militant intellectual for more than fifty years, he would be quite devastated by this development today. But parties are historical creations which respond, in good or bad ways, to changing needs. Marx was active well before the constitution of any major party that later could join the Third International. As to the future, some radically effective parties may well be reconstituted if the conditions significantly change. But the issue itself is much broader. The need to combine theory and practice is not tied to a

specific organizational form. In fact one of the most crucial tasks in terms of combining theory and practice is the principled examination of the difficult question of why the implosion of those parties, East and West alike, had actually taken place and how that historic failure could be remedied in actual historical development.

What does it mean to be a Marxist today?

Much the same as envisaged by Marx in his own days, but of course in the light of the historically changed and changing circumstances. For Marx insisted right from the beginning that, in contrast to the past, a crucial characteristic of the socialist evaluation of the problems that must be confronted is self-critique. To be critical of what we oppose is relatively easy. This is because it is always much easier to say no than to find a positive form through which the necessary changes can be realized. It takes a true sense of proportion: understanding both the negative factors -- including the most difficult part, self-critique -- and the positive potentialities upon which progress can be made. It is therefore essential to reexamine, with uncompromising self-critique, even the most problematic



CENTUM®
E Z Mortgage Group Inc.

All your financial needs.
private loans .debt consolidation.
self employment. secured line of credit.
business loan. bad credit no problem.

1st, 2nd & 3d Mortgages get approved
Brokerage Licence #2105

Cell: 416-625-3352
hs_7matharu@yahoo.ca,
Fax: 905-676-8018
Website: www.centum.ca/ezmortgage
7050-14A Bramalea Road Mississauga, ON L5S 1T1



HARJIT SINGH
Mortgage consultant
Lic#M08007991



historical developments of the last century, together with their once cherished expectations, if we want to overcome the contradictions of our side in the future. The pressure of time and the ongoing conflicts of current historical situations tend to divert us from following this course of action. But the orienting principle of combining critique with genuine self-critique will always remain an essential requirement.

After the end of the USSR, many predicted the failure of Marxism. Then, with the economic crisis that started in 2008, many predicted the end of neo-liberalism and the return of Marxist ideas. In your point of view, is Marxism expanding or not?

You are right, one must be careful about hastily drawing sanguine conclusions in either direction. They are often generated by wishful thinking, rather than historical evidence. The collapse of Gorbachev's government did not solve any of the problems in question in the USSR. The senseless "end-of-history" fantasy of Fukuyama does not make the slightest difference. Nor is it possible to dismiss neo-liberalism simply on the ground that its aggressively promoted triumphalist ideas and policies are not only dangerously irrational -- in view of their attitude to war -- but in their day-dreaming advocacy of "liberal imperialism" today rather absurd. For under certain conditions even

dangerous absurdities can command massive support, as we know from history. The real question is what are the underlying forces and determinations which make people follow blind alleys in opposite directions. The change in mood which puts Marx's Capital on fashionable coffee tables -- not for study, of course, but for show, as what they call a "conversation piece" -- does not mean that Marxist ideas are now advancing worldwide. The deepening crisis we are experiencing in our time is of course undeniable, generating worldwide protest. But finding sustainable solutions to the causes which tend to erupt everywhere requires the elaboration of appropriate strategies and also corresponding forms of organization which could match the magnitude of the problems at stake.

And how about conservative ideas? Are they gaining more adherents or not?

At one level, they are undoubtedly gaining more adherents, even if not on the ground of sustainable conservative ideas. Not changing is often much easier than changing a formerly established mode of behavior. It is the actual historical situation which induces people to go in one direction rather than the other on the ground of being more or less favorable to the chosen way. But the question remains: is the

adopted course really tenable? There is a well-known law of physics, in the field of electricity, which says that the electric current follows "the line of least resistance." This is also true about the situation of many social conflicts which decide, even if only temporarily, in which direction a given problem is settled for the time being, depending on the relation of forces (i.e. the strength of the resistance to the current situation) and on the realizability of suitable alternatives. The long-term viability of one adopted course rather than another is by no means a guarantee of the best outcome. Often the opposite is the case. In our historical situation, the viable long-term answers would require incomparably greater effort than trying to follow the "course that worked in the past" instead of facing the challenge and burden of a radical structural change. But the problems are enormous, and the interplay of social forces is always incomparably more complex than the direction of electric currents. For it is very doubtful that the "well-trying" conservative line of least resistance could work even in the medium run, let alone in the long run.

What would be a good definition of the current historical period?

This is the most important question in our historical period in which crises manifest on different planes of our social life. For if we are concerned with envisaging a historically

sustainable solution to our grave problems, then the understanding of the real nature of the contradictions in question is essential. Epochal conflicts and antagonisms are amenable only to epochal solutions. It is very confused to talk about capitalism as a "world system." Capitalism covers only a limited period of the capital system. It is the latter that constitutes the real world system, extendable well beyond the historical sustainability of capitalism itself. Capitalism as a mode of societal reproduction is characterized by the overwhelmingly economic extraction of surplus labor as surplus value. However, there are also other ways of securing capital accumulation, like the already known modality of political extraction of surplus labor, as was done in the USSR and elsewhere in the past. In this sense, it is important to notice the fundamental difference between the traditional cyclical/conjunctural crises of the past, belonging to the normality of capitalism, and the structural crisis of the capital system as a whole, which defines the current historical period. This is why I always tried to stress that our structural crisis -- which can be dated approximately to the late 1960s and has been deepening since that time -- needs structural change for its feasible lasting solution. And that certainly cannot be accomplished on the "line of least resistance."

What are the three most important figures of the 21st century so far?

As we know, the 21st century is still very young and many surprises are still in store. But the political figure who made the greatest impact in the unfolding history of the 21st century -- an impact which is bound to last and to be even

extended -- was the late President of Venezuela, Hugo Chávez Frias, who died in March 2013. Of course, Fidel Castro was also still very active in the first half of this decade, but the roots of his major historical impact go back to the late 1950s. On the conservative side, if he was still alive, I would not hesitate to name General de Gaulle. No one matches his historic stature on the conservative side so far in this century.

And how about the most surprising event so far?

It is probably the speed with which China succeeded in catching up with the US economy, reaching now the point when overtaking the US as the "engine of the world" (as they complacently call it) is considered to be only a matter of a few years. It was foreseeable for a very long time that one day this will happen, given the immense size of the Chinese population and the annual rate of growth in the economy. But many experts were putting the date of its happening several decades further ahead in the future. However, it would be very naïve to imagine that China can remain immune to the structural crisis of the capital system, just because its financial balance sheet is incomparably healthier than that of the US. Even the Chinese surplus -- trillions of dollars -- could evaporate overnight in the midst of a turmoil in the not-too-distant future. The structural crisis, by its very nature, is bound to affect the whole of humanity. No country could possibly claim immunity to that, not even China.

Crises are part of capitalism. What is the balance of this latest crisis, which erupted five years ago? Who won and who

PAPPU

Sweets & Catering

470 Chrysler Drive
Unit #25
Jaipur Chrysler Centre
Brampton, ON L6S 0C1

lost?

Part of capitalism? Yes and no! Yes in the limited sense that the financial crisis erupted with dramatic intensity in the most powerful capitalist countries of the world, which like to call themselves "advanced capitalism." But so much of their "advancement" is built not only on (past and present) exploitative privileges in their relations of power (political as well as economic) vis-à-vis the so-called "Third World," but also on the catastrophic indebtedness of their economic reality. I wrote in 1987, in an article published in Brazil in 1989, that "the real debt problem" is not -- as was claimed at the time -- the debt in Latin America, but the insoluble debt of the United States which is bound to end with a colossal US default and corresponding magnitude of economic earthquake for the entire world. Two years ago, when I last lectured in Brazil, I pointed out that the US debt is counted in the astronomical sum of 14.5 trillion dollars, anticipating its inexorable increase. Today we are moving toward 17 trillion dollars, and we go on, and on, and on. Anybody who can imagine that this is sustainable in the future, or that it is not going to affect everybody in the world when the process of inexorably growing indebtedness is bound to lead to a paralyzing halt, must live on a different planet.

Is capitalism strengthened or weakened by the crisis?

Traditional cyclical/conjunctural crises used to strengthen capitalism in the past, since they weeded out unviable capitalist enterprises and thereby actively promoted what Schumpeter idealizingly called "creative destruction." The problems are much more serious today, because the structural crisis affects even the most fundamental dimension of humanity's social metabolic control, including nature, in a perilous way. Thus talking about "creative destruction" under the present conditions is utterly self-complacent. Instead, it is much more accurate to describe what is happening today as destructive production.

The crisis provoked policy changes in many countries. It is possible to

discern a general movement, more to the right or to the left?

For the time being, more to the right than to the left. All governments of the capitalistically advanced countries -- and by no means only them -- adopted policies which try to remedy the problems through "austerity" and cuts in real wages as well as in the already precarious standard of living of those who are often described as "the under-privileged." And the "line of least resistance" helps the extension, or at least the toleration, of the dominant conservative institutional responses to the crisis. But it is very doubtful that such policies, which now tend to favor the right, can produce lasting remedies.

As you predicted, poverty has increased in recent years, even in the core countries of capitalism. In the US, inequality increased. In the UK there is a movement to give food to the poor -- something that had not happened since the Second World War. What is wrong with capitalism? Is it possible that capitalism can no longer generate enough growth for humanity?

Food parcels given to the very poor are not the only visible signs of this aspect of the crisis, nor are they confined among the capitalistically advanced to the UK. I wrote in *Para além do Capital* (published in English in 1995 under the name *Beyond Capital*) about the coming soup kitchens. In the last two or three years we could see them on our television screens on a major scale also in the most "advanced" (and privileged) country: the USA. Certainly there is something deeply wrong -- and totally unsustainable -- with the way in which growth is pursued under capitalism. For some forms -- by their nature cancerous -- of growth are prohibitive even in terms of the elementary conditions of sustainable ecology, because they are blatant manifestations of "destructive production." At the same time so much is squandered as "profitable waste," while countless millions now even in the most capitalistically advanced countries have to endure

extreme hardship. A few days ago the former Prime Minister of Britain, John Major, was complaining that this winter so many people in Britain have to "choose between food and heating." I quoted him in 1992, at the time still Prime Minister, when he was asserting with utmost self-complacency: "socialism is dead, capitalism works." And I added, "we must ask: capitalism works for whom and for how long?" The choice between heating and eating, which he is now forced to acknowledge, is not exactly a proof of how well "capitalism works." In reality the only meaningful growth is what responds to human need. Destructive growth, including the vast military-industrial complex -- call it "creative destruction" -- can demonstrate only failure. The only historically sustainable growth for the future ahead of us is what provides both the goods in response to human need and the resources to those who need them.

The crisis increased unemployment in many regions and rocked the welfare state in Europe. Multitudes took to the streets to protest in Spain, Portugal, France, England, Greece, etc. In the US, the Occupy Wall Street disappeared. What should be the result of these movements? Is there any connection among them? Are leftwing parties benefiting from these

movements or not?

In contrast to its propagandistic idealization, the welfare state in actuality was always limited to a mere handful of capitalist countries, and even there it was built on very shaky foundations. It could never be extended to the rest of the world, despite the uncritical promotion of "modernization theories of development," which were always structured in the contradictory framework of the capital system. The real long-term trend of development pointed in the opposite direction to the idealized welfare state. The objectively identifiable trend was characterized by me already in 1970 as the "downward equalization of the differential rate of exploitation." This includes the striking differences in hourly wage levels for workers for exactly the same work in the same transnational corporations (e.g. on the assembly lines of the Ford motor car company) in "metropolitan" as opposed to "peripheral" countries. And the trend continues to assert itself, being still very far from its necessary extension. Protests in many capitalist countries are understandable and are bound to intensify in the future. They arise from the ground of this important long-term socioeconomic trend of perverse "equalization." Understandably, the parties operating within the framework of parliamentary politics cannot benefit from them, because they themselves tend to

accommodate their objectives to the constraining limits from which the negative consequences for the welfare state necessarily follow.

Lukács saw unions as the most important organization of civil society. In your view, is it still valid?

Lukács's views on this subject were rightly influenced by his aforementioned comrade and friend, Jenő Landler, who was a leading union militant before becoming the head of the same party faction in which Lukács also played a leading role. Lukács is right about the continuing importance of unions, with one major qualification. For what cannot be stressed enough is that the potentiality of trade unions has been (and continues to be) very badly affected by the division of the organized working-class movement into the so-called "industrial arm" (trade unions) and the "political arm" (parties) of labor. The positive potentiality of unions cannot be realized until this harmful division, which damages both of them, is significantly remedied.

What about the so-called Arab Spring? Has it ended? No link between the movements in the Arab world and Europe? Some see a new conflict in the region. Does that make sense?

The impact of the Arab Spring tended to be greatly exaggerated at the time when we witnessed the first dramatic



events, and then quite unreasonably it was minimized when the mass demonstrations in North Africa receded. Yet, none of the underlying problems has been resolved so far in a single one of the countries concerned. Thus the protests are bound to continue in the future, focusing also on some grave economic contradictions (which resulted in food riots in the past, reluctantly acknowledged even by prominent establishment journals, like *The Economist* in London), not only on the political

many of these protests were dismissed as "single-issue movements," with no implication to the overall health and stability of the established social order. Nothing could be further from the truth. It is true that the great variety of protests we witness today in different parts of the world does not fit into the channels and modes of action of traditional politics. But it would be foolish to take that as evidence of their irrelevance. On the contrary, they point to the much deeper grounds of the accumulating problems and

pursued by the most extreme forces within the overall decision-making organs of the US administration. Yet, there are limits to everything, even to the most sanguine neo-liberal and neo-con adventurism.

How does the Internet change the political struggle today?

The Internet certainly helped in the communication and cohesion of protest movements, as evidenced in the recent past. But it should not be forgotten that it has also provided major resources --

democratic rules of control and regulation. That is why dictatorial regimes are unsustainable in the long run and they tend to revert, even in Pinochet's Milton-Friedmanized Chile, to politically more manageable modes of formal democratic regulation in the overall framework of capitalist interchanges.

In the US, the radical right -- who do not accept a little reform in the health system that will benefit the poor -- led the country to the edge of the abyss. This situation put big business and finance at risk. How to explain this?

The health service in the US is only a part of the recently witnessed crisis. More fundamentally, it is inseparable from the astronomical debt of nearly 17 trillion dollars mentioned earlier. For the moment a partial accommodation has been made between the Democrats and the Republicans, so that the next date for the unsolved trillion-dollar question -- namely the very end of 2013, when it is expected to come up again -- is not likely to bring an international suspense again. But we can be sure that this issue will return before long, with increasing severity. 17 trillion dollars is so huge that we cannot find in the entire world a carpet big enough under which it could be swept, as is customarily done to postpone the solution of problems.

Is it possible to say that the Democratic Party has gone far to the right and failed to isolate the radical right of the Republican Party?

It is difficult to say which of the two parties is more to the right than the other. But they are both equally wrong in being too far to the right to be able to face the grave problems of their society.

How do you analyze the Obama administration and the state of democracy in the US?

President Obama promised so much that has never materialized under his presidency. It is enough to think of Guantanamo in this respect. But this is not a matter of any particular president. Power structures cannot be understood in personalized

terms. We should recall a television interview with former Democratic President Jimmy Carter, who cried, with tears in his eyes, saying that "the president is powerless." In fact he has accomplished much more since he left the presidency than what he could do during the years of his office. We haven't seen President Obama crying on television so far. But "there is a first time for everything," as the famous adage puts it.

The US spies on the whole world. Recently a scheme of American espionage in Brazil, involving interests in oil and minerals, was revealed. What must Brazil do to defend its sovereignty?

This issue borders on insanity. Spying on everybody as a potential enemy, even on heads of state of friendly governments. One could laugh it off if the underlying problem were not so serious. What must be also remembered is that protecting sovereignty cannot be confined to the domain of international law and politics. International law is pathetically weak in this respect, not to mention the institutions charged with its global respect. It is worth recalling the title of a book by a prominent liberal international lawyer, Philippe Sands. It reads *Lawless World: America and the Making and Breaking of Global Rules*. These matters are decided by the actually prevailing power relations. And, of course, the preponderant forces of global capital have the lion's share in that process of decision making. Sovereignty cannot be protected without attending to that critical side of the problem, inseparable from the preponderant power of the giant corporations of transnational capital.

Is the US power rising or falling?

It would be more accurate to say that it is stationary but still the most dominant. The conditions that make such dominance still prevail are quite tangible, from the US military-industrial complex (warned about by President Eisenhower, unfortunately only in his farewell speech) to the World Bank to the US dollar as the world's exchange currency. No other country than the US can even dream about imposing a 17-



and military dimension. The upheavals will continue, whatever the name of the season attached to them in the media. Also, it should not be forgotten that some European countries once had massive colonial interests in North Africa and in the Middle East, and there are attempts to revive them, quite visible also today. No one should imagine that imperialism has been consigned to the past.

Brazil is also in a phase of many protests. How do you analyze this process? Is there a connection to what is happening in the rest of the world?

It is impossible today to find any part of the world in which there are no serious social protests. They also seem to focus on many different issues, creating the superficial impression that there is no connection among them. But that is also a self-deception. Often in the past

contradictions. At the moment no strategic coalescence is visible. Their general characteristic seems to be that they are probing the constraints and searching for more effective ways of articulating their concerns. We are witnessing an unfolding process. Its significance is likely to have great consequences in the future.

In these manifestations around the world, some see US action aiming to destabilize governments. Does that make any sense?

That is a great oversimplification. The US is undoubtedly in the forefront of the international conflicts and conflagrations, as the overwhelmingly dominant power of global hegemonic imperialism. But the issues go much deeper than what could be settled by "destabilizing governments." In some limited cases that can happen and indeed can be successfully

indeed, given the direct assistance of various capitalist states, much greater resources -- to the forces on the other side of the confrontation. But, in any case, on both sides the Internet can provide only subsidiary help, no matter how weighty. The issues themselves can only be resolved on the very ground from which they arise. And that concerns the fundamental structural determinations of our social order.

How do you evaluate today the relationship between capitalism and democracy? Are they incompatible?

Capitalism and democracy are not incompatible, save in situations of extreme crises which bring to the fore the Hitlers and the Pinochets wherever such crises erupt -- even in Brazil in the not-so-distant past. The normality of capitalist production is better sustained under formally

trillion-dollar debt on the rest of the world. But dominance resting on such foundations can only be unstable.

What is your view of China? In China poverty declined. Is there socialism in China?

China's achievements in the field of production, including the decline of poverty mentioned in your question, has been monumental. But there are very big question marks for the future. Above all: how long can the productive achievements be maintained without inflicting irreparable damage through the gigantic resources required in the domain of ecology? Moreover, how long can the striking inequalities be accepted between the absolutely minimal wage level of the working population and the wealth of the highly privileged? For socialism is quite inconceivable without substantive equality -- also in China.

In the past, conflicts inside capitalism resulted in world wars. Is this hypothesis on the horizon?

Opting for war used to be an integral part of trying to solve the otherwise unmanageable problems among the contending parties under the rule of capital, including all-out war twice experienced in the twentieth century. With the weapons of mass destruction it has become impossible to envisage the compatibility of such "all-out" solutions with the elementary conditions of rationality. But there are representatives of the "radical right" who do not hesitate to "play with fire" and even openly advocate the full legitimacy of playing with fire. Some of them are very high in the established rank of political hierarchy. Thus President Clinton, for instance, declared that "America stands alone as the world's indispensable nation." In the same era British Prime Minister Tony Blair's officially acknowledged guru and Xavier Solana's foreign policy adviser, Robert Cooper, sang the praises of aggressive "liberal imperialism" in his writings. In the same way, President George W. Bush's director of policy planning in the State Department, Richard Haass, insists on the need for more aggressive imperialist strategy, writing that "[i]mperial

understretch, not overstretch, appears the greater danger of the two," in the interest of asserting the global hegemony of the United States by whatever means, explicitly even war. Rationality is obviously a great handicap in the pursuit of such strategies. No one can therefore say that the possibility of even a world conflagration can now be excluded from our historical horizon.

Is it possible to say that the US influence in Latin America has declined in the last decade?

Yes, the countries relevant in this respect are listed in your next question. And others may well be added to them in the future.

How do you analyze the experiences of countries like Venezuela (which speaks of 21st century socialism), Bolivia, Ecuador, Uruguay, Argentina?

They have embarked on a very difficult road on which, undoubtedly, many obstacles will be erected by the dominant imperial power in the future. The United States openly declared that Latin America was its "backyard," claiming legitimacy for its domination over it.

How do you evaluate Brazil after ten years of PT governments?

I first visited future President Lula's office in 1983. At that time I took a picture of the office where one could read the illuminated word: "Tiradentes." I wondered then, and I continue to wonder even today, how much longer it will take before we can say that the national office of "Tiradentes" has succeeded in pulling out all those infected teeth causing so much pain even in a country with such great resources, in every sense, like Brazil.

What is your view of the relevance of socialist ideas today?

I mentioned earlier that our problems can find only epochally sustainable solutions. Other ways of attending to them can be reversed, as we have actually experience it in the past. Socialist ideas have been defined from the beginning as requiring for their realization a historical epoch, although the immediate problems from which they must start, as their points of departure, are very painful. In



other words, they require not only the urgent services of "Tiradentes" but also the prevention of painful infections in the long run. Socialist ideas are therefore more relevant today than ever before.

What countries or parties represent socialism today?

Only some very small parties proclaim today their allegiance to the ideas of socialism. And there are no countries which would even call themselves socialist.

In the past, you used the term "Mickey Mouse socialism" for parties that just toyed with the ideas of socialism. Does this continue to go on?

Not exactly. Mickey Mouse socialism has become even weaker. The Italian Communist Party -- once the party of Gramsci and the Third International -- at first converted itself into what it called "Democrats of the Left." And then it found even the word "Left" far too compromising. So it re-baptized itself as the "Party of Democrats." No more Mickey Mouse. It is more like Popeye who lost all his spinach.

What are your expectations about socialism or communism in the future? It will happen? It's just an unattainable goal? How about the risk of barbarism?

Rosa Luxemburg's

famous words about "socialism or barbarism" I would have to add: "Barbarism if we are lucky." Because the extermination of humanity is the unfolding menace. For as long as we fail to solve our grave problems which extend over all dimension of our existence and relationship to nature, that danger will remain on our horizon.

Where should a Marxist militant be today?

Contribute all he or she can to find the lasting solution of these major problems.

What is your plan for the future?

Carry on working on some long-standing projects which concern all of us.

Gill Appliances & Heating Services
Residential, Commercial Service and Installation

24 Hour Service

Call: Surinder Gill
905.460.5544

*****Repair and Install duct, heating, humidifier, air conditioner, water heater, dish washer, dryer, stove, fridge*****

Labour
and
Struggle

Walmart workers must continue to struggle

Dante Strobino



The National Labor Relations Board on Jan. 15 issued its broadest complaint yet against major transnational corporation Walmart for violating workers' rights. It says that the company illegally fired and disciplined more than 117 workers, including those who participated in actions that took place in June 2012 to demand better pay and more workplace rights.

According to a press release issued the same day by "Making Change at Walmart," which is anchored by the United Food and Commercial Workers Union: "The complaint finds that Walmart sought to intimidate and silence workers through illegal activity in 14 states, naming 63 individual store managers and [David Tovar], the company's vice president of communications. Most troublesome, it shows a systematic policy of unlawful retaliation conceived at the executive level, yet again demonstrating Walmart's perception that it is above the law."

If Walmart is found guilty, workers could be awarded back pay, reinstatement and the reversal of disciplinary actions. Additionally, the company could be required to inform and educate all employees of their

legally protected rights. Walmart has until Jan. 28 to respond to the complaint.

Walmart workers fight back against corporate greed

The NLRB's action would not have occurred without the courageous struggle of Walmart workers. Despite intense intimidation from their bosses at all levels of the corporate chain, from floor-level supervisors to the corporate spokesperson, these workers have joined in strikes and job actions in hundreds of cities and dozens of states, most notably during and after "Thanksgiving" shopping rushes in late November 2012 and 2013.

"Walmart workers like me are calling for better jobs for all Americans," said Colby Harris, a fired worker from Lancaster, Texas, who is quoted in the press release. "It's not right that so many of us are struggling to get by on less than \$25,000 a year while the Waltons have more wealth than 42 percent of [U.S.] families combined. Today the federal government

confirmed that Walmart is not above the law, will be held accountable, and I have rights."

Walmart, like many corporations, refuses to schedule workers for full-time work schedules of 40 hours per week. "OUR Walmart" is organizing around a demand that all 1.3 million Walmart employees get paid at least \$25,000 a year, which a vast majority do not earn. Meanwhile, Walmart made \$17 billion last year in profits and the Waltons — the richest family in the U.S. — have accumulated \$144.7 billion in net worth, which has come from superexploiting and grossly underpaying its workers.

Walmart workers must continue to struggle to make sure that the Board's complaint gets implemented. Yet, some Walmart workers are winning individual cases in several states. In Kentucky, Walmart rehired an unjustly fired worker, Aaron Lawson, and provided full back wages for the time he was out of work. He had been fired after he distributed informational

leaflets and challenged the company's efforts to intimidate those calling for better wages and consistent work hours.

In California, workers won an important ruling by the NLRB against Walmart for 11 violations of workers' rights after so-called "Black Friday" worker protests in 2012.

Warehouse workers take action A federal court in Los Angeles ruled on Jan. 12 that Walmart and its warehouse operator must face trial to determine whether they are liable as "joint employers" for violating the workplace rights of hundreds of workers at three southern California warehouses. The workers filed a class action lawsuit in October 2011. They alleged that those who load and unload Walmart's truck containers — many of them longtime employees at these warehouses — were routinely forced to work off the clock, denied legally required overtime pay and retaliated against when they tried to assert their legal rights or even asked how their paychecks had been calculated.

The workers are organizing together through "Warehouse Workers United," a campaign of the Warehouse Workers Resource Center and a member of the Food Chain Workers Alliance.

Warehouse workers in the Chicago area, who are organizing with the United Electrical Workers Union and "Warehouse Workers for Justice" campaign, have also won millions of dollars of back pay for unjustly disciplined warehouse workers, including those employed by a Walmart operator. Workers are fighting for heat in an Indiana Walmart warehouse where many got frostbite while working during the recent polar vortex subzero

temperatures.

For more than two years, a rising tide of unorganized low-wage workers have stood up to and challenged some of the largest corporations, such as Walmart, McDonald's and Bank of America. The unorganized are increasingly uniting with unionized workers in their cities and forming local worker assemblies that seek to unite all workers in the fight for higher wages, dignity, rights and democracy on the job.

In Baltimore, the "We Deserve More Workers Assembly" has brought together SuperShuttle airport transportation workers, employed by transnational corporation Veolia, and is linking them with fast-food, Walmart and public employees. Despite a massive show of airport police, who ejected them from the SuperShuttle holding lot, 35 decorated cars, including many SuperShuttle employees and labor and community supporters, made their way to the Baltimore-Washington International Airport loop on Dec. 21 to conduct a "Caravan for Justice" in support of the shuttle drivers.

"We Deserve More Workers Assembly" will host a mid-Atlantic regional Workers Assembly on Feb. 15 to build a fighting program of action. Learn more about this at peoplespowerassemblies.org

As part of the Southern Workers Assembly, workers are forming "Local Worker Assemblies" in Goldsboro, Charlotte and Raleigh, N.C. They are uniting fast-food workers and low-wage public service workers, including city workers, state mental health workers, education workers, and others to challenge their bosses and right-wing politicians.

Avon Accounting & Tax Services

Personal Tax Returns (T1)

Self Employed

Taxi Business

Corporate Tax Returns (T2)

GST / Payrolls / ROE

WCB Returns

Tax Planning & Advisory Services

Weekends/Evenings Services also available.

Tel: 403-561-9011

Tel: 403-479-4220

Pandher_2004@yahoo.com or singhh73@gmail.com

ਕਹਾਣੀ

ਬੈਂਚੇ ਬਰਜ



ਬਲਜਿੰਦਰ ਸੰਘਾ

ਲੱਗਦਾ ਕਦੋਂ ਇਹ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕਮਰ ਦਰਦ ਕਾਰਨ ਬੈਂਚ ਦੀ ਥਾਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘਰ ਦੀ ਇਕ ਨੁੱਕਰ ਵਿਚ ਲਾਏ ਲੱਕੜ ਦੇ ਕਰੜੇ ਫੱਟੇ ਤੇ ਜਾ ਲਿੱਟਦਾ ਤੇ ਸਵੇਰੇ ਅਲਾਰਮ ਦੀ ਘੰਟੀ ਉਗਨੂੰ ਫੇਰ ਵਾਸ਼ਰੂਮ, ਕਿਚਨ,ਕਾਰ, ਕੰਮ ਤੇ ਫੇਰ ਉਸ ਫੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੰਦੀ। ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹੇ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਤੇ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਲਾਈਫ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਦੇ-ਕਰਦੇ ਅਲੱਗ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਪਤਨੀ ਵੀ ਇਸੇ ਕਸ਼ਮਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀ ਓਵਰਟਾਈਮ, ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ, ਕੰਮ ਦੀ ਸਨਿਓਟਰੀ ਤੇ ਇੱਕ ਦੋ ਭੱਜ-ਨੱਸ ਦੇ ਇੰਡੀਆ ਚੱਕਰ ਲਾਕੇ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾ ਲਾਈਫ ਦਾ ਚੱਕਰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਗਈ ਸੀ।

ਹੁਣ ਇਸ ਘਰ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ, ਘਰ ਤੇ ਫਿਰ ਕੰਮ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਅਗਲੇ ਡੇਢ ਕੁ ਸਾਲ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਸ਼ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗੰਢਤੁੱਪ ਕਰਕੇ ਨਸ਼ਿਆਇਆ ਰਹਿੰਦਾ। ਉਹ ਬਾਪੂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਬੱਝ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਦੇਸ ਚੱਲਿਆੜੜਜ ਕੇ ਕਮਾਈ ਕਰੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਕਮਾਈ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਨਪੜ੍ਹ ਬਾਪੂ ਦੇ ਸਿੱਧੇ-ਸਾਧੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਨਿਆ ਕਿ ਬੱਸ ਆਪ ਹੀ ਬੰਨਿਆ ਗਿਆ।

ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਦੋਸਤ ਨੇਕੀ ਅਤੇ ਜੂਪਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਉਸੇ ਹੀ ਫਰਨੀਚਰ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਹੁਣ ਪੰਜ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾ ਨੇਕੀ ਇਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚ ਜਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਜੂਪਾ ਨੇ ਸਾਫ-ਸਫਾਈ ਦੇ ਠੋਕੇ ਲੈਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪੁਰਾਣੀ ਸੀ ਜੋ ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਿੱਲ, ਕੰਮ ਦੇ ਘੱਟ-ਵੱਧ ਘੰਟੇ, ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ, ਗਰੇਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਟੀ ਟੈਕਸ ਵਿਚ ਹੋਏ ਵਾਧੇ ਦੀ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੇਅ ਕੀਤੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਯਾਦ ਹੁੰਦਾ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਮਹਿਫਲ ਦਾ ਹੀਰੋ ਹੋ ਨਿੱਬੜਦਾ।

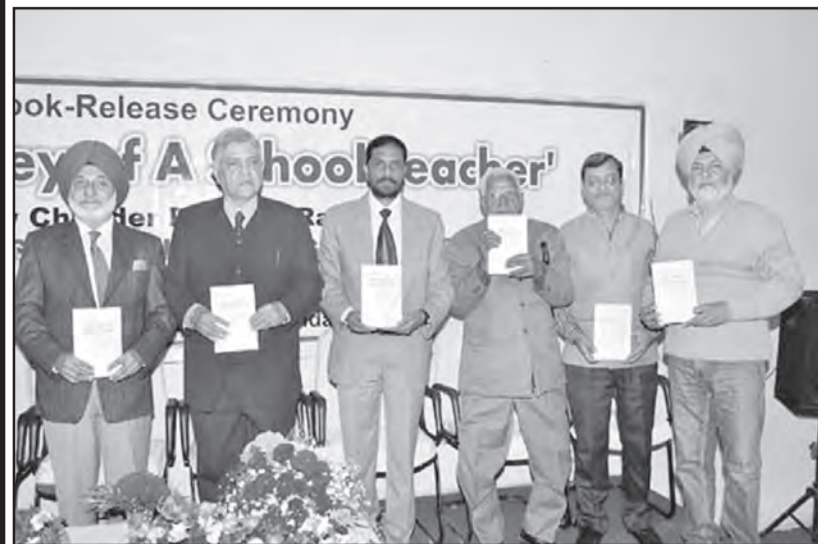
ਇਹਨਾਂ ਮਹਿਫਲਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਵੀਂ ਉਮਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਿ ਹੁਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਵਾਸ ਕੈਨੇਡਾ ਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਡਾਲਰ ਕਮਾਉਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਇਹ ਦੇਸ ਸਾਨੂੰ ਬੜੇ ਮਾਨ-ਸਨਮਾਣ ਨਾਲ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਵੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਸੌਚ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਆਦਿ ਦਾ ਇਹ ਰੱਜਕੇ ਮਖੌਲ ਉਡਾਏ ਤੇ ਅਨੰਦ ਲੈਂਦੇ, ਹਾਸਾ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਦੂਸਰਾ ਉਸ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਰਹਿਣ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਧੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਆਏ ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆ ਡਾਲਰ ਬਿਰਤੀ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਹੋਕੇ ਵੀ ਕੁਝ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇਸ ਵਿਚ ਵਲੰਟੀਅਰ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰੀਏ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਈਏ, ਵਧੀਆ ਸਿਟੀਜਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਵੋਟ ਦੇ ਹੱਕ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੀਏ ਦੀ ਗੱਲ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਤੀਸਰਾ ਉਸੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਉਸ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਦੀ ਹੋਰ ਕਹੀ ਗੱਲ ਛੇੜ

ਲੈਂਦਾ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਲਟੀਕਲਚਰ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕੰਮ ਵਿਚ ਲੋੜੇ ਵੱਧ ਬਿੱਝੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਲਟੀਕਲਚਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕਲਚਰ ਦੇ ਨਿੱਗਰ ਰੰਗ ਭਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ, ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਨਵੀਆਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੀਏ ਤੇ ਕੁਝ ਬਿਲਕੁੱਲ ਤਿਆਗ ਦੇਈਏ ਤੇ ਉਹ ਹੱਸਦੇ ਤੇ ਅਗਲਾ ਪੈਰ ਬਣਾਉਂਦੇ।

ਜੂਪਾ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਖਾਸ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਜਦੋਂ ਦਾ ਸਾਫ-ਸਫਾਈ ਦੇ ਠੋਕੇ ਲੈਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਾਵਲ ਪੇਪਰ, ਬਾਥ ਟੱਬ ਸਾਫ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਪਰੇਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਬਾਲ ਪਿੰਨ ਵੀ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਹੀ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਹੋਰ ਵੀ ਘਰੇਲੂ ਨਿੱਕ-ਸੁੱਕ ਦੇ ਖਰਚੇ ਬਚਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਗੱਲ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਮਹਿਫਲ ਵਿਚ ਗਾਹੇ-ਬਗਾਹੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦਾ ਤੇ ਆਪਣੀ ਚਲਾਕੀ ਤੇ ਚੁਸਤੀ ਤੇ ਦਾਦ ਲੈਂਦਾ, ਫੇਰ ਉਹ ਵੀਹ-ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਕਾਰਡ ਛੁੱਟੀ ਤੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਚ ਕਰਕੇ ਬਣਾਏ ਵਾਧੂ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਮਾਂ ਦੱਸਦੇ ਜਦ ਗੋਰੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬੁੱਧੂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਕੰਮ ਤੇ ਨਵੇਂ ਲੱਗੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਤੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਾਸੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਚੇ ਬੁਰਜ ਸਿੱਧ ਕਰਦੇ।

ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਘਰ ਅੱਜ ਲੱਗੀ ਮਹਿਫਲ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਭ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਮਹਾਰਾਜੀ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰਮ ਪਾਲਦਿਆ ਵੱਡਾ-ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਉੱਚਾ-ਉੱਚਾ ਮੁਹਿੰਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਟੀ.ਵੀ. ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਵਿਚ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਨੂੰ ਉਹ ਅਗਲੇ ਚੈਨਲ ਤੇ ਬਦਲਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋਏ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਪੀੜਤ ਆਪਣੀ ਹੱਡਬੀਤੀ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਗਲੇ ਚੈਨਲ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸੁਨਾਮੀ ਕਹਿਰ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਚੈਨਲ ਤੇ ਆਤਮਘਾਤੀ ਬੰਬ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਘਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ, ਉਸਤੋਂ ਅਗਲੇ ਚੈਨਲ ਤੇ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਜਨ ਖੂਨਦਾਨ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਵਧੀਆ ਦਾਨ ਹੈ, ਛੇਵੇਂ ਚੈਨਲ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਗਦਰੀ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਜਿਕਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸੱਤਵੇਂ ਚੈਨਲ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਅਲਬਰਟਾ ਦੀ ਸਟੇਟ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿਵਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਤੇ ਡਾਕਾ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬਿੱਲ 45 ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੈ, ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਗੋਰੇ ਲੜਕੇ ਨਾਲ ਕਰਵਾਏ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਨਾ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੋਰ ਪੈਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਦੋਵੇ ਉਸਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੁੰਦੇ ਹਮਦਰਦੀ ਜਾਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਗਲੇ ਚੈਨਲ ਤੇ ਖੁਬ ਧੂਮ-ਧੜੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਗੀਤ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ “ ਜੱਟ ਨੱਚਿਆ ਗੋਰੀਆਂ ਨਾਲ ਤੇ ਹੋਗੀ ਖੱਲੇ-ਬੱਲੇ” ਉਹ ਤਿੰਨੋਂ ਨੱਚਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਫਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ



ਮੁਲਤਾਨੀ ਮੱਲ ਮੋਦੀ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਹੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ 'ਦਿ ਜਰਨੀ ਆਫ਼ ਏ ਸਕੂਲ ਟੀਚਰ' ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਉੱਘੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉੱਘੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਡਾ. ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਕਰਿੱਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਖਰਚ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ-ਫਰੋਖਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਗਲਤ ਪਰਵਿਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧ ਹੋਣਾ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ੇ ਇਸ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਅਧਿਆਪਕ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਪਣਾਉਣ, ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਵਿਭਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਆਏ ਪ੍ਰੋ. ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁੰਜੀਵਤ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਾਹੀਂ ਦੀ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿਤਾਬ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮੁੱਚੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਰਗ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮੁੱਲਵਾਨ ਲਿਖਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਲੇਖਾ-ਜੇਖਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੋਜਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਬਲ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਨਾਲ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਹੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੇ ਗੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਉਪਰ ਵੀ ਨਿਸ਼ੰਗ ਹੋ ਕੇ ਉਗਲ ਉਠਾਈ ਹੈ।

ਮੋਦੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਖੁਸ਼ਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਲਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਹੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਅਕ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਜਕ, ਆਰਥਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੀ.ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਯੂ. ਦੇ ਏਰੀਆ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬ ਏਟਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਕੈਪਟਨ ਪ੍ਰੀਤ ਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਚਰਨ ਗਿੱਲ, ਡਾ. ਨੀਨਾ ਗੁਪਤਾ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਪੀ ਤੇ ਬੀ.ਐਸ. ਵਾਲੀਆ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਏ। ਅਖੀਰ 'ਚ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਹੀ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਸਲਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਨਤਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰ ਰਹੇ 'ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼' ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ
416-817-7142

ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ



ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਨ 1701 ਵਿਚ ਹੋਲੇ-ਮਹੱਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਅਗਰਗਾਮੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਈ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਮਾਨਵਤਾ ਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਹਰ ਦੇਣ ਲਾਸਾਨੀ ਵਰਦਾਨ ਵਜੋਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਸ਼, ਕੌਮ ਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਦਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਦਾਤ ਅਤੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਅਨੁਪਮ ਵਰਦਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ

ਗੁਰੂਤਾ ਗੱਦੀ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦੇਹ ਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੁੱਢ-ਕਦੀਮੀ ਪ੍ਰਥਾ ਅਤੇ ਇਸ ਰੀਤ ਦੇ ਪਿਛੇ ਛੁਪੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮੋਹ-ਮਾਇਆ ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ

ਲੋਭ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੇ ਕੁ ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਧਰਮ ਦੇ

ਮਹਾਨ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਲੈਨਿਨ ਦੇ ਪਥ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਬਣੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਤਮ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਾਏ ਅਤੇ ਸਵੈਮਾਣ ਭਰਪੂਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੀ ਜਾਚ ਦੱਸੀ। ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੇ 22 ਦਸੰਬਰ 1705 ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰਮਤੇ ਦੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਭਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਏ 5-7 ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਚਲਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗਾਰਜ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵਰਗੇ ਸੂਰਬੀਰ ਯੋਧੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਰਗੇ ਸਿੰਘਾਂ, ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪਿਆਰਿਆਂ ਅਤੇ 2 ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਉਪਰੰਤ ਗੜ੍ਹੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪੋ-ਗੁਰ ਚੋਲਾ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ; ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪਰਖ ਦੀ ਘੜੀ ਨੂੰ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਗੁਰਮਤਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।

ਦਰਵੇਸ਼ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗਰੀਬਾਂ, ਬੇਸਹਾਰਾ ਤੇ ਜੰਗਾਂ-ਯੁੱਧਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਸਦਕਾ ਅਜੋਕੇ ਰੈੱਡ ਕਰਾਸ ਦੇ ਅਗਰਗਾਮੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਪੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨਿੰਨ ਸੇਵਕ ਭਾਈ ਘਨੱਈਆ ਜੀ ਦੀ ਘਾਲ-ਕਮਾਈ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਆਏ ਹਾਂ ਕਿ ਰੈੱਡ ਕਰਾਸ ਦੇ ਬਾਨੀ ਹੈਨਰੀ ਡਿਊਨਾ ਤੇ ਫਲੋਰੈਂਸ ਨਾਈਟਿੰਗੇਲ ਸਨ। ਪਰ ਜੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ 1700 ਤੋਂ 1705 ਤੱਕ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਠੋਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨਿੰਨ ਸੇਵਕ ਭਾਈ ਘਨੱਈਆ ਜੀ ਨੇ ਅਜੋਕੇ ਰੈੱਡ ਕਰਾਸ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਮਾਜ-ਸੇਵਾ ਅਤੇ 'ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤਿ ਸਬੈ ਏਕੈ ਪਹਿਚਾਨਬੋ' ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਮਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਭਾਈ ਘਨੱਈਆ ਜੀ ਨੇ ਲੜਾਈ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੱਲ੍ਹਮ ਪੱਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੈਨਰੀ ਡਿਊਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਜੇਹੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਸੀ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਵਾਕਿਆ ਅਜੋਕੇ ਰੈੱਡ ਕਰਾਸ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ 155 ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖੇਡ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਹੋਲੇ-ਮਹੱਲੇ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਪ੍ਰਚਲਣ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਸੰਨ 1896 ਵਿੱਚ ਉਪੀਐਰ-ਦ ਕੁਬੈਰਤਿਨ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਜੇ ਕਿਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡ ਜਗਤ ਲਈ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕੀਏ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਨ 1896 ਤੋਂ ਠੀਕ 195

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਨਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਸਦਕਾ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਉਸਰੋਈਏ ਵਜੋਂ ਤਸਲੀਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕਾਂ ਤੇ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਵੋਤਮ ਤੇ ਸਰਵੋਪਰੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸਿਰਫ ਕਿਤਾਬੀ ਫਲੋਸਫੇ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਈ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ; ਉਥੇ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਿਕ ਫਲੋਸਫੇ ਨੂੰ ਖੁਦ 'ਕਲਮ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਤੱਕ' ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਹੰਢਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਨਵੀਂ-ਨਰੋਈ ਤੇ ਨਿੰਗਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਮਰ-ਮੁੱਕ ਰਹੀ ਕੌਮ ਵਿਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਇਆ। ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬੜੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਥੂੰ ਕਾਰ ਅਜ਼ ਹਮਾ ਹੀਲਤੇ ਦਰਗੁਜ਼ਸ਼ਤ। ਹਲਾਲ ਅਸਤ ਬੁਰਦਨ ਬਖ਼ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ ਦਸਤ" ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਫ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀਲੇ-ਵਸੀਲੇ ਬੇ-ਅਸਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਮੰਗ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨਾ ਕਹੂੰ ਜਬ ਕੀ; ਨਾ ਕਹੂੰ ਤਬ ਕੀ; ਬਾਤ ਕਹੂੰ ਮੈਂ ਅਬ ਕੀ। ਅਗਰ ਨਾ ਹੋਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ; ਸੁੰਨਤ ਹੋਤੀ ਸਭ ਕੀ।" ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਜਿੰਨੇ ਸਿਧੇ-ਪੱਧਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਬਾਬਾ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਜੋਕੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮੋਢੀ ਸਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਮਹਾਨ ਧਰਮ ਤੇ ਫਲੋਸਫੇ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਬਹੁਤ ਉਣੇ-ਬੋਣੇ ਤੇ ਪਿਛੜੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਇਹ ਬੌਣਾਪਣ ਚਿਰ ਦੇਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਅਕ ਕੋਰਸ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਾਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸੰਨ 1789 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਦੇਣ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਕੋਰਸ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਹੁਣ ਤਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕੇ ਕਿ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਨ 1699 ਵਿੱਚ ਭਾਵ 90 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਮਨੁੱਖੀ ਬਰਾਬਰੀ, ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਤੇ ਜ਼ਾਤਪਾਤ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਮਾਜ ਜਿਹੇ ਉੱਚ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਜੋਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿਧ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਆਰਨੋਲਡ ਟੁਆਇਨਬੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਬਰਾਬਰੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ

FIVE STAR
INSURANCE BROKERS LIMITED

Put our 5 star service to work for you

Our Services:

- **Auto & Home Insurance**
- **Truck Insurance**
- **Business Insurance**
- **Commercial Insurance**
- **Medical Insurance**
- **Health Insurance**
- **Marine Insurance**
- **Manufacturers Insurance**
- **Professional Office Insurance**
- **Restaurant Insurance**
- **Contractors Insurance**
- **Life Insurance**
- **Disability Insurance**

& we will handle all your specialty needs quickly and efficiently

FIVE STAR INSURANCE BROKERS LIMITED

"Ensuring Proper Insurance Coverage"

<p>Brampton 350 Rutherford Rd South, Building #2, Suite #310, Brampton, ON L6W 3M2</p>	<p>We will Compare 15 Insurance Company Rates Instantly.</p> <p>Save 51% (with qualified discounts)</p>	<p>Tel: 905-459-0555 Toll Free : 1-877-847-6263 Fax: 1-888-562-5094</p>
---	--	--

Get Quotes Online and Buy Insurance Online

Email: dave@fivestarinsurance.ca
Website: www.fivestarinsurance.ca

1058 Albion Road, Suite #201, Etobicoke ON M9V 1A7



ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੱਦੀ-ਨਸ਼ੀਨੀ ਦੇ ਲਬ-ਲੋਭ ਕਾਰਣ ਹੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਿੱਖ ਮਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸੇਧ ਦੇ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਲਾਸਾਨੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੋਰਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਉੱਚੀਆਂ-ਸੁੱਚੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਹੋ ਕੇ, ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜੁਲਮ ਅਤੇ ਜਬਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਦਕ ਤੇ ਸਰਬ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਹੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਚਾਨਣ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਦੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਨਾਂਦੇੜ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਭਾਵ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਤਕਰੀਬਨ 42 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਯੂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਜੰਗਾਂ-ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਵਕਤ ਦੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਉਲਝਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਪਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਧੰਨ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਖੁਦ ਬਹੁਤ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 52 ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਵੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਅੰਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ ਕਰਵਾਈ। ਇਹ ਰਚਨਾਵਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਉਦੈ ਕਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਤੇ ਮਹਾਨ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਕਤ ਦਾ ਸਮਾਜ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਲੈ ਸਕਣ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਇੱਕ ਅਣਹੋਣੀ ਖੇਡ ਹੋਈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਿਆਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰੀ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖੀ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਸਰਸਾ ਨੰਗਲ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀ ਰਚਨਾ ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਈ। ਇਸ ਰਚਨਾ ਦਾ ਵਜ਼ਨ ਤਕਰੀਬਨ 18 ਮਣ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਬੀੜ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦਮਦਮਾਂ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੰਪਾਦਨਾ ਤੇ ਪੁਨਰ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਨਾਰਸ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਖੁਦ ਆਪ ਬ੍ਰਿਜ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਫਾਰਸੀ, ਅਰਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਧੁਰੰਧਰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ

ਦੀ ਜੰਗ ਹੋਈ ਜਾਂ ਸਾਕਾ ਸਰਹਿੰਦ ਹੋਇਆ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੇ ਅਤੇ ਪੁਤਰਾਂ ਵਰਗੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਅਲੌਕਿਕ ਹੋਮ ਯੱਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਦੀ ਆਹੂਤੀ ਪਾ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦਾ ਨਾਯਾਬ ਤੋਹਫਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਲਿਹਾਰੇ ਜਾਈਏ; ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਬੀਆਬਾਨ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਗੁਆਗ ਬਣਾ ਕੇ ਉਮਿੱਤਰ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਹਾਲ ਮੁਰੀਦਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ” ਵਰਗੇ ਇਲਾਹੀ ਗੀਤ ਰਾਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੇ! ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਤੇਰਾ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੀ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਅਮਾਨਤ ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ, ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਉਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਕੀ ਮੌਜ” ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਗਟੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਹੀਰਿਆਂ ਵਰਗੇ ਸਿੰਘ; ਅਮਾਨਤ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਵਜੋਂ ਤੇਰੀ ਦਰਗਾਹਿ ਵਿਚ ਭੇਜ ਚੁੱਕਾਂ ਹਾਂ। ਦੇਸ਼ ਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰਖਿਆ ਖਾਤਰ ਇਸ ਯੱਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪੂਰਨ ਆਹੂਤੀ ਦੇ ਕੇ ਦਰਵੇਸ਼-ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ ਤੇ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਜੇਹੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਨਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੁਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੇਖੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਗੁਰੂ ਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਹੋਏ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕਾਂ, ਸੰਤਾਂ ਤੇ ਮਹਾਤਮਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਇਕ ਪ੍ਰਤੱਖ ਫਰਕ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸਿਰਫ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੇ ਅਹਿਮ ਮਸਲਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੁਲਮ ਅਤੇ ਜਬਰ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸੜ-ਮੋਈ ਤੇ ਰਾਖ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਹੱਕ ਤੇ ਸੱਚ ਦੀ ਜੰਗ ਲੜਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਬੀ-ਕੁਚਲੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਫੌਨਿਕਸ ਪੰਛੀ ਵਾਂਗ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਪੰਥ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਭਾਰਿਆ। ਯੂਨਾਨੀ ਮਿਥਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਫੌਨਿਕਸ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਪੰਛੀ ਹੈ; ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਤ ਨਾਮ ਕੁਕਨੂਸ ਹੈ। ਇਸ ਪੰਛੀ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਆਪ ਸੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਰਾਖ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਵਜੂਦ ਦੁਬਾਰਾ ਕਾਇਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਅੱਜ ਤੋਂ 300 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਨੁਕਤਾ ਨਿਗਾਹ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਜੀਵਨ ਤੇ ਲਾਸਾਨੀ ਕੌਮੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਸੱਤਿਅਮ-ਸ਼ਿਵਮ-ਸੁੰਦਰਮ ਜਿਹੇ ਇਲਾਹੀ ਗੁਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸੰਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਯੂਗੀਨ-ਪੁਰਸ਼ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਸਦੈਵ ਹੀ ਸਿੱਜਦਾ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਯੁਗੋ-ਯੁਗ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ।

S. Mehanga Singh Saraf
M.S. Int. Jewellers Inc.
22kt./24kt. Gold Jewellery
CASH FOR GOLD
CASH FOR DIAMOND
& CASH FOR PLATINUM

DIAMONDS

14K, 18K Yellow & White Gold, Platinum Jewellery
905-671-9934
2985 DREW RD, UNIT #116, MISSISSAUGA

HomeLife/Superstars
 Real Estate Ltd., Brokerage
 Each office is independently owned & Operated

***Residential *Commercial**
*** Investment *Condominium**

Cell: 416-274-1146
Email: sliddar@hotmail.com
***Office: 905-792-7800 *Fax: 905-792-9092**
***2555 Steeles Ave E. Unit 11 * Brampton *ON *L6T 4L6**

Sukdev Singh Liddar
 Sales Representative

Tri-City
 Professional Realty Inc. Brokerage

"Aiming Straight With Honesty and Integrity"

Since 1987 on Full Time Basis

Dir: 416.254.7573
Off.: 905.793.5777
Email: pdosanjh2005@yahoo.com

Paul Dosanjh
 Sales Representative